

WEGWEAP- LECTUUR VAN WAARDE

Een toekomst waarin de ketting de enige verbinding is. Happy leven als een galeislaaf. Dat was mijn eerste gedachte bij het zien van de cover van Roy van Wezenbeek. Vervolgens dacht ik aan een 'gated community', een gemeenschap waartoe je alleen toegang hebt als je de juiste inlogcode voor de poort kunt betalen. Van hieruit was het een kleine stap naar de betaalmuur, een fenomeen dat zowat synoniem is voor de mogelijkheid tot normatief gelukkig zijn in het Westen. Disneyland natuurlijk, maar evengoed een festival. Onlangs in Wenen werden mijn fietsmaat en ik overvallen door de hongerklop en we moesten nog een eind. Snel wat eten en door. De Mac verkocht ons twee hamburgers en een klein flesje bruiswater voor €6,50. Het water kostte €3,50 (inclusief emballage). We spoelden er de resten hamburger mee weg. Het lege flesje gaf ik aan een dakloze man. Daar werd ik geen beter mens van; de man zat met een grote vuilniszak vol lege flesjes en blikjes naast een vuilnisbak, waaruit hij zaken viste waarmee hij in zijn levensonderhoud voorzag. Ik handelde dus efficiënt. Voor het statiegeld van zes lege flesjes zou de man een hamburger kunnen kopen. Lang geleden zat ik aan tafel met twee zoons van een oudijzerkoning. De

familie had een fortuin verdiend met scrap metal, hun rijdende woningen hadden marmeren vloeren en gouden kranen. Een fortuin dankzij zoi. Waarde zien in wat anderen weggooien. De een depo-neert zijn oude Bukbladen bij het oudpapier (ook een geldbron van de oudijzerkoning) en de ander zoekt naarstig naar de eerste edities om zijn verzameling compleet te maken. Van Bukblad wordt niemand rijker, maar toch heeft het waarde. "Wat is die waarde dan?" vroeg ons een kritische geest. "Nou," antwoordden wij, "dat mag je mooi zelf bedenken." Verderop in deze editie zegt Roy het volgende: "Ik wil gewoon maken, maken, maken. Dwangmatig pagina's vol maken." De spijker op z'n kop. We hebben weer aardig wat pagina's gevuld. Geniet ervan. Bukblad is niet per se een gated community; het is een komen en gaan van mensen (vooralsnog meer een komen dan gaan – o joy!). Dit keer heten we Iris Wissenburg, Ralph Schippers, Frits Jonker en Chloé Perrin welkom. Ooit gaan we samen zo'n dikke editie maken, dat het jaren kost om die te lezen, dat er permanent kunst en muziek in het hoofd van de lezer is en dat dat zijn leven als een galeislaaf verlicht in die mate dat kettingen... Er is kortom een kans dat de toekomst mooi is. ■

IN DIT BUKBLAD

VASTE RUBRIEKEN:

- 15. Uit het dagboek van een proto
- 45. Rev&Pappa Podcast
- 46. Kortebaandragen en komkommerssorteren
- 71. Agenda

UITGELICHT:

30

62

68

4	COVER-ARTIEST ROY VAN WEZENBEEK Een mier in een wereld van reuzen
10	AL TEKENEND DOOR ROERIGE TIJDEN Een onderzoek naar het maakclublandschap in een middelgrote stad
16	MULHOLLAND DRIVE De werkelijkheid een fantasie?
18	LOOGIE Ongekende rochelpunk
20	JONATHAN RICHMAN De antiheld van de anti-beweging
22	SAMEN TUINIEREN IN DE STAD We blazen de wereld groot met onze adem
26	PLANKGAS DE GARAGE IN Recensies
29	COLUMN MARTIN VOORBIJ De tijd praat
30	DISHES "Juist door erover te zingen, laten we zien dat er een tegenbeweging is"
34	TWEE DICHTERS Ralph Schippers en Barry Hofstede
38	ROBERT SMIT(H) GenX GenZ & The Cure
42	NO FUTURE Essay - Cloé Perrin
50	PERSONAL TRAINER Choreografie voor een vleugel
52	THE LIZARD TRAIN Met The Lizard Train naar het einde van de wereld
56	UNHINGED WAYS OF DISCOVERING NEW MUSIC Dear algorithm, I'm breaking up with you
58	PLATENPUSHES Tastbare afspeellijsten
60	BATMOBILE Batmobile voor beginners
62	SICK SHOOTERS Ziek goed geschoten
64	ROOT DAMAGE Een ode aan oorspronkelijke wortelrot
68	SOCKS;SPORTSSOCKS Oprecht spelen met ongemak

EEN MIER IN EEN WERELD VAN REUZEN

TEKST: EDWIN TIMMERS

FOTO'S: TEIS ALBERS / @T.ALBERS

Heb je bij Ikea wel eens een boek uit de kast gehaald en ingekeken? Indien ja, dan heb je kunnen vaststellen dat het geen boeken zijn, maar kartonnen doosjes met een bolle zijkant. Lege boeken, die men 'dummies' pleegt te noemen; De Slegte verkocht ze ooit met fraaie kaft en met onbedrukte pagina's. Roy van Wezenbeek noemt de schriften waarin hij zowat elke avond tekent dummies. Een flinke stapel reeds. Hetgeen hij aan het papier toevertrouwt, komt niet voort uit een plan. Hij noemt het hersendiarrée. Mocht het al betekenis hebben, dan is het pas achteraf. In die zin zijn de dummies van Roy lege boeken. Maar dan spelen we met woorden, want Roy's dummies zijn prachtig.

De voordeur van Roy's atelier-woning niet ver van Tilburg Centraal grenst aan de stoep. Op het moment dat de deurbel klinkt, opent Roy de deur. In zijn kielzog komt Bennie aanwandelen, een Alpenländische Dachsbracke, een variatie van de bassethond. Bennie snuffelt even ter kennis-making. Zo'n tien minuten later loopt Roy de trap op naar het woongedeelte van de atelier-

woning om koffie te zetten en kijk ik, gezeten aan de werktafel, de ruimte rond. Bennie slaapt. Tegen een muur staat een zak hondenvoer van Royal Canin, 15 + 3 kg gratis. Dat is een detail en details zijn belangrijk in het werk van Roy. Dat Bennie een Alpenländische Dachsbracke is, ontdekte Roy pas later. "Bennie was gewoon onze hond uit Bosnië," zegt hij.

In Bosnië heette Bennie nog Benyo. Die naam vonden Roy en zijn vriendin Kelly teveel lijken op Benno Larue, de veroordeelde pedoseksueel. Het geval Larue kent Roy van het nieuws, een fenomeen dat hij slechts mondjesmaat consumeert. Veel nieuws stemt hem droevig, of erger, bevriest zijn gemoed. "Ik ben een gevoelige jongen," geeft hij te kennen. Later in het gesprek

wint die opmerking aan diepte als hij zichzelf een lopende spons noemt. Zijn zintuigen blijken open zenuwen te zijn, de wereld werkt ongefilterd op hem in. Gaandeweg heeft hij die gevoeligheid als gereedschap leren zien.

Bennie opent een oog en laat het weer dichtvallen. Hij kwam goed weg. Als Kelly en Roy hem niet hadden geadopteerd, dan was 'the big sleep' zijn lot geweest, het lot van de ongebonden straathond. Roy bracht in zijn jonge jaren ook veel tijd op straat door, niet op zoek naar voedsel, wel voor spanning, vertier en kunstzinnige expressie, als skateboarder, graffiti-kunstenaar en muziek liefhebber. De DIY-cultuur naar Amerikaans voorbeeld heeft hem gevormd. Is Straycat, de naam waaronder hij artistiek actief is, een verwijzing naar zijn onderdompeling in de straatcultuur? Lichtjes tuit Roy zijn lippen. Zo had hij het nog niet bekeken. Hij lacht en zegt: "Ik ben allergisch voor katten", denkt vervolgens diep na en komt met: "Struinen in de nacht." Het verkennen van het donker. Dat doet hij, ofschoon veel van zijn werk

“IK WAS EIGENLIJK HELEMAAL NIET GELUKKIG OP DE ACADEMIE”

bijzonder kleurrijk is. Ga naar www.studiostraycat.nl om een indruk van zijn werk te krijgen. Doe het maar meteen, dat praat gemakkelijker. De website deelt het werk op in de tabbladen WORK en OTHER. Onder het tabblad WORK zit opdrachtwerk, voornamelijk concertposters en onder OTHER vind je zijn vrije werk. “Ik ben een muziek liefhebber”, zo begint Roy zijn verhaal over de concertposters. “Ik was altijd al een muziek liefhebber. Toen ik nog in Waalwijk woonde, verzamelde ik van die hardcore/gabber-flyers, die ik bij de lokale cd-winkel oppikte. Ik hing ze aan de muur van m’n slaapkamer. Ik ging zelf flyers ontwerpen en bedacht de bandnamen daarvoor ook zelf. Ik wist heel weinig van grafisch werk. Dat heb ik mezelf allemaal moeten aanleren. Op zeker moment ben ik die flyers naar zalen gaan opsturen en daar zijn de eerste opdrachten uit voortgekomen.”

Als lopende spons fotografeert Roy dingen die zich aan hem opdringen. Dat kan op straat gebeuren of in de kringloopwinkel. Dergelijke foto’s gebruikt hij als

bronmateriaal. Ander bronmateriaal is veelal analoog, zoals tekeningen die hij zelf maakt en letters en logo’s die hij zelf ontwerpt, maar ook scans van beeldmateriaal uit oude boeken en scans van dingen die hij letterlijk op straat vindt. Alles gaat de blender in die Photoshop heet. “Soms heb ik wel tachtig lagen openstaan en soms werk ik aan wel zeven posters tegelijk. Dat vind ik erg leuk om te doen. Buiten de opdrachten om maak ik trouwens ook posters, gewoon, om dingen te maken.”

Voordat we naar zijn vrije werk onder het tabblad OTHER gaan een relevant uitstapje naar zijn werk als meubelrestaurateur. “Dat begon als bijbaantje na de middelbare bij een meubelmaker in Waalwijk. Daar heb ik veel geleerd, maar daar heb ik ook gezien waartoe ambachtsmannen in staat zijn. Ik heb altijd heel erg tegen ambachtsmannen opgekeken.” Dit ‘opkijken tegen iemand’, zou dat een wezenstrek van Roy zijn? Hij knikt instemmend: “Ik voel me wel een mier in een wereld van reuzen.” De wereld is een overweldigend gebeuren.

Roy bezwijkt er niet onder, maar voor een zelfverklaard miertje dat ook nog eens een lopende spons is, kunnen de opgezogen indrukken wel eens wat zwaar worden. Die indrukken moeten er in welke vorm dan ook uit en daarmee arriveren we bij zijn vrije werk dat nogal eens bij de dum-mies begint en daaruit ontspruit. Dat opnemen van indrukken en het noodzakelijk weer uitscheiden ervan, haakt aan bij wat hij later over zijn kunstenaarschap zal zeggen: “Of ik een kunstenaar ben? Ja, ik heb het nodig om te overleven.”

Als je even zoekt, vind je onder het tabblad OTHER het werk ‘My thoughts take a run with me like wild horses’. Daar gaan we het even over hebben. In het midden vliegt een propellervliegtuigje. De enorme hoeveelheid tekst in het werk staat op een banner die het vliegtuigje in een maalstroom achter zich aan trekt. De teksten lijken deels flarden die zo van straat geplukt zijn, zoals: ‘ELEVATOR BLUES / UNBEARABLE LIGHTNESS / COME ON IN / RETURN TO ME / CARSEATS ON FIRE / THROAT EGGS /

TRAFFIC / PEA'; andere flarden, in spiegelschrift, lijken hartenkrenten, zoals: 'I / WISH / IT / WAS / CLEAR / IN / MY / HEAD / FOR / ONCE / IT MAKES LIFE MORE FUN'. De vorm waarin tekst in het werk gegoten is, doet denken aan bepaalde werken van outsider artist Willem van Genk. Bij het horen van die naam veert Roy op. Hij is een groot liefhebber van Van Genks werk en noemt zichzelf een outsider. Dat zal waar zijn, zeker als Roy zichzelf zo duidt, maar toch even

inzoomen op de term outsider art. Nooit wordt dergelijke kunst los gezien van de psychiatrie dan wel psychiatrische problematiek. Evengoed bekijk je outsider art als kunst die niet aanhaakt op het discours, als kunst die niet noodzakelijk reflecteert op de kunsthistorie en het (filosofische) denken over kunst. Outsider art heeft vaak een sterk compulsieve component. "De ratio uitzetten", zegt Roy op enig moment. "Ik wil gewoon maken, maken, maken. Dwangmatig pagina's vol maken."

"Kotsen op papier. De teksten komen op wanneer ik over het papier aan het 'roamen' ben. Ik denk nooit na, heb nooit een idee van wat ik ga maken. Als ik teveel vanuit een plan werk, dan wordt het werk vaak niet goed. Als ik tegen mezelf zeg 'nu ga ik naar mijn atelier en nu moet het gebeuren', dan gebeurt het niet."

"Ik vond de kunstacademie klote, dat conceptuele. Ik heb geen hekel aan conceptueel werk – een vriend van me maakt prachtig conceptueel werk – maar het is niet mijn manier. Ik was eigenlijk helemaal niet gelukkig op de academie. Misschien zet ik me in mijn werk een beetje af tegen die tijd. Ik heb geen zin om de betekenis er op te leggen. Betekenis

komt achteraf, misschien. Ken je de band Sparklehorse? De songschrijver ervan, Mark Linkous, zei ooit in een interview dat het schrijven van liedjes voor hem pas iets werd toen hij het idee om een rockster te worden liet varen. Loslaten van de verwachting."

Het maffe is dat het loslaten in Roy's werk sterk voelbaar wordt als hij terugkerende motieven uit zijn fotoarchief of zijn dummies opnieuw oppakt en daar omheen nieuwe contexten of werelden schept. Die werken loeien bijna van betekenis die er niet is ingelegd, maar door het botsen van de afzonderlijke elementen opklinkt in het hoofd van de kijker. Het viel Roy op dat hij in een periode meer dan eens rode

stoplichten in zijn dummies had getekend. Dat element besloot hij op te pakken en liet het gisten met andere dingen uit de dummies die tot hem spraken. Het resulteerde in even ongrijpbare als fascinerende tekeningen als 'Yearning', 'No way to last out here like this for long' en 'Late-ly in another time'. Heb je geen zin om op titel te zoeken in de tekeningen onder het tabblad OTHER, zoek dan op de volgende beeldelementen: stoplichten met petjes op, devoot knielende sigaretten en peuken, rokende potloodstompjes, roodgloeien- de muren en groene, blauwe en rode autokerkhoven. Als je deze dingen hebt gevonden, zul je zien dat ze vervormd en dus herboren

als iets anders in weer andere tekeningen opdoemen. Wat je ziet, kan iets zijn, maar het is het niet. Rationaliteit vangt bot en langzaam stroom je vol en ga je gloeien. ■

EEN ONDERZOEK NAAR HET MAAKCLUB-LANDSCHAP IN EEN MIDDELGROTE STAD

TEKST EN FOTO'S:
IRIS WISSENBURG

Ga stedelijke cafés in en je ziet met name jonge mensen breien, tekenen, haken, lezen uit heuse fysieke boeken en tikken op typemachines. En regelmatig doen ze dat in groepsverband. Het gaat zo snel, deze ontwikkeling, van een niche is nauwelijks sprake meer. Er worden al woorden voor bedacht — performative reading bijvoorbeeld — omdat andere mensen best mogen zien dat je een boek leest. Maar voordat we concluderen dat het om uiterlijkheden gaat of om gewoon even offline zijn, tipje van de sluier, dit gaat dieper en raakt soms zelfs de meest existentiële vragen. In ieder geval in Arnhem. Hou je vast.

Voor dit artikel richt ik me op het landschap van maakclubs (vooral tekenclubs) in het middelgrote Arnhem, een niet al te hippe maar

ook niet al te suffe stad. Ik sprak vijf respondenten behorend tot verschillende clubs, waarbij meteen moet worden opgemerkt

AL TEKENEND DOOR ROERIGE TIJDEN

dat er ontzettend veel overlap en uitwisseling tussen de groepen is. Het gaat om de later uitgebreider geïntroduceerde Esther, Tjerk, Lotte, Richard en Heleen, vertegenwoordigers van het Tekencafé in Loopvis, Tekenclub de Glazen Haan in De Kurk en ABC Libertas, de nomadische Maakdag en de eveneens nomadische Breicclub De Breipartij. Ik vroeg de respondenten wat hun aanwezigheid in de clubs hen oplevert en de antwoorden waren enorm divers én vrij maatschappelijk weloverwogen.

Een club met zo min mogelijk regels

Tekenclub De Glazen Haan bestaat nu een jaar of twee. Voorheen heette de groep De Stinkende Vis, maar om de één of andere reden beklifde de naam De Glazen Haan beter. De club

werd opgericht door schrijver Richard Derks en kunstenaar Heleen Lamers en inmiddels telt de groep zo'n 110 leden (waarvan er zo'n 30 à 40 actief deelnemen). Ze komen eens per week bijeen, meestal in Queercafé De Kurk en bij warmte ook weleens in de tuin van boekencafé ABC Libertas. Zelfbenoemd baas van de club Richard vertelt: "Het gaat bij ons om de gezelligheid, niet per se om het tekenen. Ook als je het niet goed durft, het niet kunt of dat in ieder geval van jezelf vindt, ben je heel welkom. Er is hier geen oordeel, we laten elkaar in de waarde. Maar je kunt tips krijgen als je wilt. Er zijn hier veel mensen zonder partner die bij ons gezelschap vinden en ook enkele mensen uit het autisme-spectrum of anderen die soms moeilijk een plaats vinden in de maatschappij. Zij vinden hier een welkome wekelijkse houvast."

Tjerk van der Ham, componist, docent en actief lid van Tekenclub De Glazen Haan vult aan: "De wereld gaat zo hard naar de klote nu, het is makkelijker om dat leed samen te dragen. Niet dat we veel politieke discussies hebben, juist niet, maar ook zonder veel woorden voel je wel dat je je onder gelijkgestemden bevindt. Ja, je kunt zeggen dat samen tekenen een excuus is om geregeld samen te zijn. Het is een gecreëerde vrijplaats; er zijn niet veel regels, we oordelen niet over elkaar, daardoor kan er worden verbonden zonder woorden!"

Ook mede-oprichter Heleen legt de nadruk op de roerige tijden waarin we leven als een reden voor het ontstaan van dit soort maakclubs. "Het valt me inderdaad op dat teken- en andere maakclubs ineens hip zijn. Ik gis dat we met zijn allen weer op zoek zijn naar verbinding in tumultueuze tijden.

Er ontstaan bij ons nieuwe vriendschappen en samenwerkingen. Het brengt inspiratie, informatie, maar ook gewoon veel lol. En zien tekenen dóet tekenen, blijkbaar, want we begonnen met een klein groepje mensen dat onregelmatig samenkwam en nu is het vaste prik elke vrijdagmiddag voor een flink grote harde kern tekenaars!" Met dreigende conflicten in die grote groep wordt goed omgegaan, aldus Tjerk: "De club heeft een zelfreinigend vermogen. Er is wel een baas, Richard, maar die is eigenlijk baas voor de grap, behalve als het écht nodig is." Richard beaamt dat: "Ik heb de club dan wel mede-opgezet, maar ik ben een enorme conflictvermijder. Dus ik doe zo min mogelijk, behalve af en toe iets in de kiem smoren, als

het echt even moet."

Contact met prikkelregulatie

Veel leden van De Glazen Haan gaan daarnaast eens per maand naar Uitgeverij Loopvis, waar het Tekencafé wordt georganiseerd door striptekenaar Esther van de Bund in samenwerking met Marije Sietsma van Loopvis. Esther, op haar beurt, komt weleens buurten in De Kurk of tekent mee tussen de leden van de Glazen Haan. "De steady gemeenschap van tekenaars die we de afgelopen drie jaar hier in Loopvis hebben weten op te bouwen", zegt ze, "is voor mij echt het kloppend hart van het Tekencafé en de reden dat ik hier elke laatste zaterdag van de maand voor reserveer. De rest van de week zit ik als striptekenaar en

illustrator al achter mijn tekentafel, daarom vind ik het sociale deel van deze dagen extra waardevol. Ik sta ook regelmatig achter de bar op die dagen, dan spreek ik veel mensen. Het doel van die Tekencafé-meetings is niet dat je iets moois móet maken, maar dat je in een gezellige omgeving iets op papier kunt zetten. Alles is goed! Ik ben gewoon heel blij met de warme open sfeer die we hebben neergezet. De meer extraverte mensen lopen langs andere tafeltjes, de wat meer introverte mensen werken soms liever alleen aan hun eigen project. Prima! Als ik een nieuw iemand zie die het wat spannend lijkt te vinden, probeer ik die persoon even voor te stellen aan mensen die hier al vaker zijn geweest."

Ook Lotte Holterman, kunstenaar en organisator van de Maakdagen en Breiclub de Breipartij, is met regelmaat in Tekencafé Loopvis te vinden. “Ik merk hoe ontzettend leuk ik het vind om iets te maken temidden van anderen die ook aan het maken zijn. Het past goed bij me, omdat ik én een praatje kan maken als ik wil én me kan terugtrekken in mijn eigen project als ik wil. Als ik brei of teken kan ik goed naar mensen luisteren, beter dan wanneer ik ze steeds aan ‘moet’ kijken. Zo kan ik tegelijkertijd mijn creatieve en mijn sociale batterij opladen! Je kunt op deze manier nieuwe mensen ontmoeten zonder veel prikkels of ongemak én je kunt iets maken zonder dat het iets moois of professioneels hoeft te worden. Enkel en alleen voor het plezier. Prachtig therapeutisch, het gaat er niet om hoe goed je er in bent, het gaat om het doen! Iets uit je hoofd en handen op papier krijgen is op zichzelf al iets magisch.”

Lotte heeft ook wel een idee waarom maakclubs op dit moment zo hard groeien in aantal. “Samen maken raakt aan de universele dingen die ons mens maken. We missen de hechte gemeenschap met wie je vroeger bijvoorbeeld

de oogst van het land haalde, mede-handwerkers met wie je verhalen deelde en bij wie je steun kon vinden als het nodig was. We missen de zomaar-praatjes op straat en het maken van nieuwe vrienden als volwassene in onze maatschappij is lang niet zo vanzelfsprekend. Bovendien zijn er nog weinig plekken waar je gewoon een tijdje mag vertoeven zonder

dat het geld kost, zoals buurthuizen, bibliotheken. Vrijwel alles vraagt nu om het trekken van de portemonnee en ook daarom werken deze maakclubs zo goed: die zijn in essentie gratis en daardoor goed bereikbaar voor heel diverse mensen. Je koopt wel af en toe een kopje koffie in het café waar je zit, maar de financiële drempel is erg laag.”

De gemeenschap en de buitenwereld

Wat soms begon als een halve grap (zoals De Glazen Haan, voorheen De Stinkende Vis) of als een klein initiatief (het nu groot geworden Tekencafé in Loopvis), heeft zich inmiddels binnen enkele jaren verweven tot een goed functionerend maakclublandschap in Arnhem. Er zijn nog banden met de Tekenclub in Casa de Pauw, de tekenavond Bij Klaas op de Klarendalseweg, met striptekenaars-'hub' Funny Farm in het Spijkerkwartier en nog vele andere initiatieven. Wat opvalt is dat de groepen vervloeien, dat leden soms in vier tekenclub-Signalgroepen tegelijk zitten en dat men in diverse constellaties samenkomt. Maar bijna overal zijn

de regels hetzelfde: je wordt niet beoordeeld op je tekenkunst, als je elkaar in de waarde laat ben je welkom en tekenen is overal een excuus voor zoveel meer.

Waar ik dit onderzoek inging met de hypothese dat tekenen een reden was om je telefoon eens weg te leggen, eindig ik dit onderzoek met veel wezenlijker bevindingen. Ja, er wordt bij De Glazen Haan weleens grappend wat van gezegd als je je laptop openklapt (al is het om een tekenvoorbeeld te vinden), maar dat is niet waar het samenzijn voornamelijk over gaat. Wat maakclubs bieden is een (financieel en sociaal) laagdrempelige samenkomst van voelbaar gelijkgestemden die tegenwicht biedt aan de onberekenbaarheid van deze tijd. En daar zijn wei-

nig woorden voor nodig, daarom werkt tekenen of breien ook zo goed. Maken is het excuus, maar prikkelarm, oordeelloos en gezellig samenzijn is de kern. Zoals Tjerk het mooi verwoordde: "Creatieve vaardigheden kunnen een middel zijn om een gemeenschap te bouwen. Het reguleert emoties en bevordert onderlinge binding." Meer dan regelmatig in zo'n gemeenschap samenzijn, is voor een individu niet nodig om te voelen dat in deze vrijplaats de roerige buitenwereld buiten kan worden gelaten. ■

UIT HET DAGBOEK VANEEN PROTO

In februari ging ik uit huis, naar de biko, de op een na goorste studentenflat van Haarlem, met autowrakken op de parkeerplaats, een vestibule vol half-geadresseerde brieven en als je niet oplet word je was uit de machine gejat. Rein zit er al iets langer en Wessel iets korter dan ik.

Op 1 maart namen we met Thee Rotten Organs op en vijf dagen later speelden we in De Volharding, een nieuwe broedplaats in Haarlem, twee straten bij de biko vandaan. Dat weekend namen we met Ultragoblin op. In april was het New Orleans Sick Thoughts in Nederland. Ultragoblin speelde met ze in DB's. Drew, de zanger, had Thais sniffing salt bij zich met een hanen-logo. 'Would you like another sniff of my cock, boy!' De avond erop speelden we met The Protos in Roodkapje. Drummer Marky was verbluft door de coffeeshops en vertelde een ellenlang verhaal over een Mexicaanse eend die hem in zijn hand had gebeten. Ik keek te diep in te veel glaasjes en bleef dus maar bij de koning van Haarlem (die in Rotterdam woont) slapen. Sick Thoughts moest de volgende

dag naar Haarlem dus ik kon in hun bus, bestuurd door een stoned Italiaan, die ik al kende, meerijden. Tankstationkroketten werden uitgespuugd. Op koningsnacht zouden we met The Protos in de Minds spelen maar Daan poepte die dag overal. Z'n slaapkamer, keuken, woonkamer, badkamer en zelfs z'n balkon waren bedekt met een dikke laag stront. Dat feest ging dus niet door. Op koningsdag speelde Thee Rotten Organs bij de Antibar, voor het crowdsurfen wachten we keurig onze beurt af. Op 2 mei met The Protos op Bomb Your Brain fest in Valence. Rube chauffeurde. Op de heenweg zagen we een scoothondje uit iemands schoot springen, zo door het bijrijdersraam de snelweg op. Met een houten kop bezochten Rube, Daan en ik prachtige kasteelruïnes op een bergtop. Toen was het onze beurt om op te treden, we mochten afsluiten. 's Nachts heb ik in m'n onderboek lopen slaapwandelen door het hotel! Het weekend daarop namen we het tweede Protos album op. 29 mei werd ik ziekig wakker, met kots. Nogal jammer want die avond moest Thee Rotten Organs spelen op de release van JC Thomaz and the missing slippers in Rotown. IJlend zweegde ik op het podium. De dag daarop was tamelijk volgepland, gelukkig werd ik iets beter wakker. Eerst een matinee gespeeld bij Flinty's ivm de Haarlemse Stripdagen, toen naar Slacht om Powerplant te zien, 's nachts nog gespeeld op Stripfest in de Oeudipusbrouwerij. De volgende ochtend vertrok ik op tweewekse excursie met de uni. Achtereenvolgend bezochten we: Gent, Brugge, Parijs, Dijon, Beaune, weer Dijon, Brussel en Antwerpen. Ik heb veel moois gezien, maar de kers op de taart was toch wel het gloednieuwe, waterdichte windjack van dr. Van der V. Iedereen was er jaloers op, vooral Floor. De paar pensionado's die mee waren (deeltijders) slikten alle kunsthistorische onzin die ik ze vertelde niet voor de lariekoek die het was maar juist voor zoete koek. De grol van het tikken op de verkeerde schouder viel ook erg in de smaak. Vanuit Antwerpen vlug naar huis om de Eskalatie-release mee te kunnen maken. Toen een weekender met The Anomalys en The Protos. Amsterdam, Dortmund, Münster en Utrecht. Martijn 13 reed. In Dortmund ben ik gaan slaapwandelen. 's Nachts werd ik door Bone (die terugkwam van een after) van zijn bed gelicht en naar het mijne gesleurd. Oeps. Toen een vakantie in Oirschot met z'n zessen (al bleven Roos en ik twee dagen langer). Yehaw fest meegemaakt. De mechanical-bull-rodeo-competitie-goden hebben me daar gezegend, wat ik iets te uitgebreid vierde... Geen zomer is compleet zonder een bezoek aan Parijs met grootma en zus. Toen ik terugkwam was het alweer tijd voor Schuurfest III, voorlopig, tot heel Haarlems spijt, de laatste. De tweeling Van Empelen is uitmuntend in het organiseren van verjaardagspartijtjes. Ik ben tot twee keer toe door een raam gegooid, al was de ruit er vantevoren zorgvuldig uitgeschreefd. Van Empelen sr. is een voorbereid man. Nu zit ik in Chiang Mai, we gaan mijn stiefoma opzoeken in het oosten van het land. Het gezin minus vader. Hij heeft last van vliegangst, en dat terwijl het nou juist om zijn stiefmoeder gaat. Ik doe hier allemaal mega toeristische clichés zoals schorpioenen en slangen eten. Vandaag sproeide een olifant me nat. Oh, die opnames worden vast ooit nog uitgebracht. Peace en plas! ■

DE WERKELIJKHEID EEN FANTASIE?

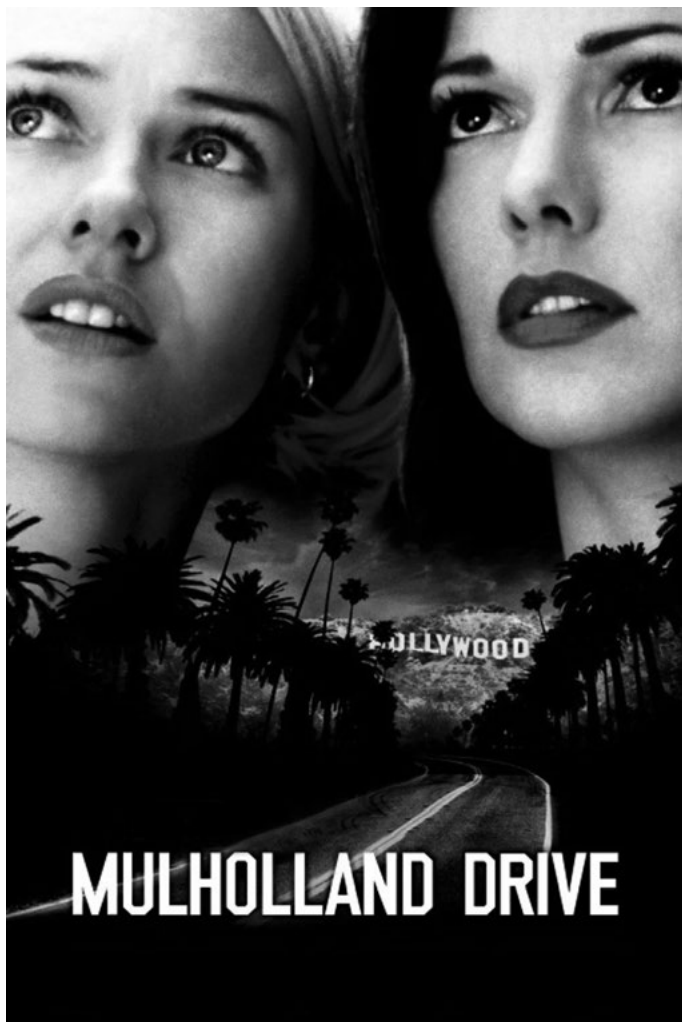
Mulholland Drive voelt alsof je een onbekende tuin wordt binnengeleid, er is een paarse overgang met dansende silhouetten, die een dromerig gevoel opwekken, terwijl een hand de jouwe vasthoudt en je langs kronkelende paden van dromen en fantasieën voert. Pas wanneer je naar jouw gids wilt kijken, besef je dat die hand er nooit is geweest. Er zijn geen aangewezen routes. Sterker nog, het vertrouwde pad dat in het eerste deel van de film wordt aangereikt, door David Lynch voorgeschoteld als een klassieke detectivefilm met één oplossing, blijkt al snel een fantasie. Aan de kijker de taak om te bepalen welk pad terugkeert naar een verhaallijn die enigszins werkelijk voelt. Een uitdagende taak. Mulholland Drive zit zo vernuftig in elkaar dat het gebodene bij de onvoorbereide kijker een waanachtige ervaring op kan wekken. Heb jij nou net het geluk dat David Lynch je niet geheel onvoorbereid op pad heeft gestuurd, en dat ik hier voor jou zijn hint mag ontrafelen.

TEKST: STEF MOLENAAR

Normaliter introduceert een film eerst de personages en vervolgens komt het verhaal pas goed op gang. Bekeken vanuit een Lanciaanse bril, laat David Lynch ons eerst zien hoe verlangen,

fantasie en het Reële samen onze werkelijkheid structureren. Een man vertelt een andere man over zijn droom waarin hij een angst-aan jagend figuur ziet achter het eetcafé waar ze nu zijn. Dit angst-aan jagende figuur representeert het Reële, iets traumatisch dat

hij heeft doorstaan en niet geheel in taal, beelden of betekenis is te vatten. Denk aan een trauma, ondraaglijke schuld of verlies. Aangezien hij over de figuur droomt, heeft zijn psyche al een fantasie bedacht om hiermee om te kunnen gaan. Wanneer hij gaat kijken

achter de muur van het eetcafé, ziet hij het echt. Zijn fantasie werkt niet meer als scherm tussen hem en de te confronterende werkelijkheid. Hij valt letterlijk flauw. David Lynch vertelt ons: "Je gaat een film zien waarin droom en werkelijkheid niet netjes gescheiden zijn".

"Juist onze fantasie biedt een leefbare structuur voor de wereld". In de woorden van de man in het eetcafé, simpelweg: "I had a dream".

Wat betekent dit voor de gehele film? In het eerste deel leren

we Betty, Rita en Adam kennen. Verder in de film zullen hun namen en onderlinge verhoudingen meermaals veranderen. De vraag is dan niet 'wat is echt?', maar 'hoe helpt deze fantasie om met de werkelijkheid om te gaan, en voor wie?' ■

ONGEKENDE ROCHELPUNK

TEKST:
CAROLINE
VAN ROOIJ

Hamerend op zijn elektrische basgitaar bedient Rens het drumstel. Terwijl de riffs uit zijn vingers vloeien, slaat zijn voet de snelle beat. Zijn gezicht weerspiegelt focus, maar af en toe lacht hij naar zijn vrienden. Mees ramt op zijn gitaar en tikt met zijn voeten op zijn pedalen, het hoofd gebogen. Dan springt een ongeleid projectiel genaamd Nick de lucht in, grijpt de microfoon en gaat tekeer over extra levenstijd — en opruimen. De nieuwe Eindhovense band Loogie repeteert in studio Anker, maar zit wegens vakantie zonder drummer. Hun muziek klinkt er niet minder om: zware, volle klanken van rauwe punk dreunen door merg en been.

Verschillende stijlen komen in Loogie samen. Zanger Nick Calari en basgitarist Rens van Bree zaten eerder in T.Gondii, een punkband die nummers van 30 seconden erdoorheen joeg. Gitarist Mees Welmers en drummer Soesja Hoebe komen van Charlie and the lesbians, eerder in het Eindhovens Dagblad gekarakteriseerd als 'knoertharde garagepunk'. Maar Loogie is nog geen gepolijste band. De leden - allen begin dertig - willen zich niet in een hokje plaatsen en zijn nog zoekende naar hun stijl, maar die is in ieder geval creatief, origineel en hard.

Loogie heeft een demo uitgebracht en beschikt momenteel over een repertoire van zo'n zeven nummers. Al twee keer traden ze op: bij Skinfest 2026 en Fête de la musique. Rens legt uit hoe de band is ontstaan: "Mees en ik kwamen

elkaar tegen in het Stroomhuis en raakten aan de praat. We wilden samen een band beginnen die niet per se gebonden was aan een genre, maar gewoon 'punk' maken en zien wat er ontstaat. Eerst hebben we wat aangeklooid en meerdere drummers geprobeerd, totdat we Soesja erbij haalden, die Mees al kende."

Deze mix van verschillende achtergronden en stijlen werkt goed, met hun gedeelde interesses en raakvlakken. Met die tweetallen hebben ze echt een nieuw stukje geluid, volgens Mees. Rens is de aanvoerder, zegt Nick, hij komt met nieuwe ideeën en riffs. Zelf vindt Rens: "Een song ontstaat echt met z'n allen. Dan krijg je nummers die je totaal niet zag aankomen." En waar komt de naam van de band vandaan? In het Nederlands is 'loog' een chemische stof die onder meer fun-

geert als gootsteenontstopper. Rens kwam met de Engelse variant. Nick: "Loogie betekent in het Engels 'rochel'. Dat vond ik een vette bandnaam. Eigenlijk maken we dus rochelpunk." Hij zet deze uitspraak kracht bij door een verse fluim op de grond te produceren. Een exacte omschrijving van hun muziek zit er niet in. De leden van Loogie streven niet naar een specifiek subgenre. "We zijn uniek vanwege onze verschillende achtergronden en hopen dat we vernieuwend zijn. Tot nu toe krijgen we dat vaak als compliment." Nick lacht: "Ongekende punk, dát is ons genre."

Op de demo laat Nick vooral screaming horen, maar tijdens de repetitie wisselt hij deze techniek af met zang. Het geeft de harde punknummers een melodieuzere teneur. "Ik bereid mijn stem goed voor. In deze stijl kan ik dynami-

scher zingen, want het gaat nu minder snel dan in T.Gondii. En ik kan af en toe iets geks tussendoor doen, zoals whoooo!. Stoppen met roken helpt ook enorm. Mijn conditie is beter. Ik heb meer energie om mijn stem goed te gebruiken en hoef 'm niet meer te forceren." Waar gaan hun lyrics over? Van haast hebben tot drugs, femicide, ijsberen, slecht gaan op weed, en

blèren, je verstaat het toch niet." Achter het ruige voorkomen schuilt maatschappelijke betrokkenheid. In het dagelijks leven staat Rens achter de camera bij een crashtestbedrijf. Nick werkt bij een biologisch verantwoorde BSO, Mees is mentor bij een woongroep van alleenstaande minderjarige vluchtelingen. Soesja is bij dezelfde organisatie mentor

band en neem het publiek daarin mee. Mensen zien dat we er plezier in hebben. Het voelt alsof we in onze eigen bubbel staan, lekker met elkaar muziek maken." "En gewoon met z'n vieren de allerbeste show uit onze tenen trekken", aldus Mees.

Loogie is 'druk' aan het schrijven: meer nummers zijn in petto en diverse shows staan gepland. Zo

'ontspullen'. "Too much stuff, it consumes my greed", zo bezingt de snoeiharde demosong Destuffing. Het zijn persoonlijke verhalen en ervaringen, legt Rens uit. "We zitten niet per se op een politiek spectrum. Ik ben een fan van persoonlijke teksten. Dan heb je meer diepgang dan de zoveelste punkband die komt met 'fuck het systeem'. Je kunt meer je ziel leggen in iets wat dichtbij je staat." Nick wil wel een nuance aanbrengen: "En tja, al zal ik alleen maar onzin

op een woongroep met jongeren. Het viertal vindt elkaar in de liefde voor muziek maken, en de onderlinge connectie. "Het is gewoon heel gezellig. Er zijn nieuwe vriendschappen ontstaan, we kunnen lachen met elkaar."

Dat hun stijl ligt nog niet vastligt, is een voordeel. "Onze mix van stijlen creëert saamhorigheid en we leren kei veel van elkaar," vindt Rens. "We merken dat onze muziek ontstaat uit creativiteit." Nick: "Ik laat me leiden door de energie van de

staan ze 28 augustus op het podium met de Groningse 'no-nonsense DIY-postpunkband' Real Farmer. De band heeft een account op Instagram, maar de leden zijn geen fan van social media. Ze willen eerst dingen doen voordat ze honderd berichten posten, en dan vooral het publiek overweldigen met volume. Rens: "Ik probeer gewoon op mijn hardst op mijn bas te slaan, en als het toevallig een beetje groovert zit er ook wel een dansje in. En eelt op de pols." ■

Begin dit jaar stuitte ik bij het inpakken voor een verhuizing op een paar dozen met cd's, netjes weggestopt op zolder. Afspelel kan ik ze eigenlijk alleen nog in de auto, in het hele huis is namelijk geen apparaat meer te vinden die deze gedateerde muziekdragers tot leven kan wekken. Tijdens het snuffelen in de dozen kwam een album van The Modern Lovers bovendien. Sindsdien worden The Modern Lovers weer met enige regelmaat afgespeeld. Rond dezelfde tijd liep ik op de jaarlijkse boekenbeurs in de Brabantshallen tegen een dun boekje aan: 'There Is Something About Jonathan'.

DE ANTIHELD VAN DE ANTI-BEWEGING

TEKST EN FOTO:
MARK OLIJSLAGERS

Ergens verdwaalt tussen de stervende idealen van de jaren zestig en de ontploffing die later punk zou heten, lag het hoogtepunt van Jonathan Richman & The Modern Lovers. Naar eigen zeggen werd Richman zwaar geïnspireerd door The Velvet Underground en schreef hij de meeste nummers toen de band nog actief was in het begin van de jaren zeventig. Zes van de oorspronkelijke opnamen werden geproduceerd door John Cale (ja, die van The Velvet Underground). Maar door problemen met meerdere platenlabels en het uiteenvallen van de band, bleef het ma-

teriaal jarenlang op de plank liggen voordat Beserkley Records het in 1976 uitbracht. Dit is het enige officiële album dat de band uitbrengt en wordt algemeen beschouwd als een van de belangrijkste proto-punkalbums ooit. Daarna volgen er nog wel enkele archief- en live albums. Deze bestaan grotendeels uit vroege demo's, live-opnamen en alternatieve versies van materiaal uit de beginjaren.

Alles over deze albums, het ontstaan ervan en alle relaties met vele muziekgrootheden, is te lezen in de biografie 'There Is Something About Jonathan' van Tim Mitchell.

Soms buitelt het boek over elkaar heen van de namen en anekdotes. Voor muziekhistorici is dat smullen. Zelf werd ik vooral geraakt door iets anders. Het boekje doet namelijk ook een poging om grip te krijgen op iemand die zich zijn hele leven zich aan iedere definitie heeft onttrokken. Ik lees vooral het verhaal over de zoektocht van een kunstenaar die consequent verdwijnt zodra iemand denkt hem eindelijk te begrijpen.

Hoewel hij vaak wordt genoemd als een van de grondleggers van de proto-punk, stond hij in bijna alles haaks op het beeld dat later bij punk zou horen. Terwijl zijn tijdgenoten schreeuwden over vervreemding, woede en revolutie, zong Richman zonder enige gêne over de ijscoman, verliefdheid, autoritten, dansen en de schoonheid van een zomerdag. Juist die ogenschijnlijk onschuldige onderwerpen maakten hem misschien wel radicaler dan de rest. In een muziekwereld waarin stoer zijn de norm werd, koos hij voor kwetsbaarheid en verwondering. Ook qua uiterlijk zien we hetzelfde

patroon. Waar anderen zich hulden in zwart en leer, verscheen hij in een eenvoudig wit overhemd of een gestreept T-shirt, alsof hij onderweg was naar een buurthuis in plaats van een poppodium. Niet uit ironie of als statement, maar omdat hij eenvoudigweg geen rol wilde spelen. Misschien voelt dat voor

sommigen als amateuristisch. Authenticiteit oogt nu eenmaal zelden spectaculair.

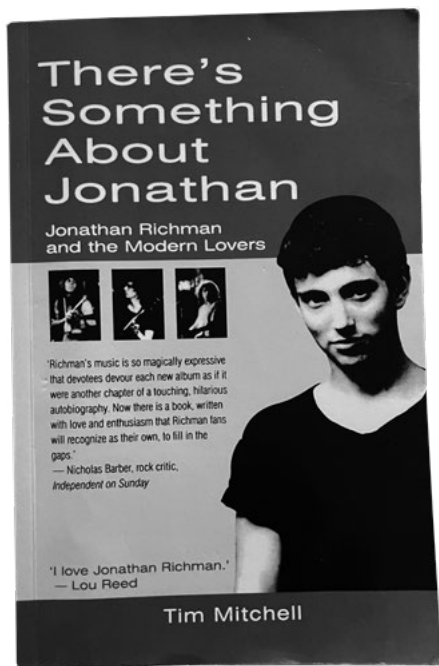
Richman heeft altijd iets ongemakelijks gehad voor iedereen die behoefte heeft aan duidelijke helden. Kijk alleen al naar zijn rol in de videoclip van het titelnummer van 'There's Something About Mary' (inderdaad, hier heeft de auteur de titel van het boekje aan ontleent) waar hij met gi-

buiten de lijntjes van de muziekgeschiedenis beweegt. Niet omdat hij zich tegen de gevestigde orde afzet, maar omdat hij zich eenvoudigweg niet laat inlijven.

De auteur begrijpt gelukkig dat dit geen zwakte is, maar juist de kern van Richmans kunstenaarschap. Hij probeert hem nergens glad te strijken. Integendeel: de auteur laat zien hoe zijn tegenstrijdigheden elkaar juist versterkten. Hoe de man die punk mee uitvond, zichzelf nooit punk voelde. Dat hij een romanticus was die het podium deelde met muzikanten die hem lang niet altijd begrepen. Iemand die eenvoud verkoos boven virtuositeit en daarmee generaties artiesten beïnvloedde, zonder ooit een beweging te willen leiden.

Er is inderdaad 'iets' met Jonathan. Misschien is het juist die compromissloze oprechtheid die hem zo bijzonder maakt. In een tijd waarin zelfs de underground soms verwordt tot een stijl of een marketing-label, bleef Richman zich onttrekken aan iedere vorm van imago. Dat is uiteindelijk ook de grootste verdienste van 'There's Something About Jonathan'.

Het probeert Jonathan Richman niet op te sluiten in een mythe, maar laat juist zien waarom dat onmogelijk is. En precies daardoor begrijp je hem na het lezen iets beter, zonder ooit het gevoel te hebben dat je hem helemaal kent. ■

taar in een boom zit, meer een verlegen schooljongen dan een rockster. Hij is te eigenzinnig voor de rock scene, te speels voor de avant-garde en te oprecht en naïef voor de tegendraadse punkwereld. Wat mij vooral treft, ondanks dat ik zijn latere werk niet op de voet volg, is dat Richman vijftig jaar later nog altijd

BEVESTIGEN

samen tuinieren in de stad was
leuk om te doen!

we blazen de wereld groot met onze adem
in gedachte zit de stad
aan de ene kant schijnen lantaarnpalen
op mensen die mensen zijn geworden
aan de andere kant wordt er gefluisterd en
geroepen in het gras
er zitten kinderen achterin de auto
wat geven we de wind
als we de blaren achterlaten
stap in

WE BLAZEN DE WERELD GROOT MET ONZE ADEM

TEKST, FOTO'S EN WERK OP VORIGE PAGINA'S:
KIKI MULDER EN SETH DRIESSEN

“Blaren op de vingers. We hebben hard gewerkt. Vier maanden kwamen we samen. Veel gefilosofeerd en uiteindelijk midden in de stad het gras gemaaid tot in de late uurtjes. In de vroege ochtend opgestaan om nog meer woorden te scheppen, maar die bleken uiteindelijk onherkenbaar. Veel mislukt, maar de mislukkingen zijn onze successen geworden, kwamen we achter.” ■

DE VRIENDEN VAN BUKBLAD

Ook vriend worden?

www.bukblad.nl/bukblad-zoekt-vrienden

PLANKGAS DE GARAGE IN

TEKST: ANDRÉ STEENBERGEN

Punk is vijftig jaar dood, eh sorry, bestaat vijftig jaar en dat zullen we weten! Het ene na het andere overzichtsartikel vliegt de punkerd om de oren. Maar om nu te zeggen dat we er wat van opsteken? Nou, nee dus. . . niks nieuws onder de nostalgische zon! Die eerste plaat van The Ramones komt weer langs, Blondie meestal ook wel en uiteraard volgt onvermijdelijk Malcolm McLaren's project dat The Sex Pistols heette. Het een en ander wordt gelardeerd met zwart-wit foto's van gasten met een veiligheidsspeld in de wang of van rellende, baksteen-smijgende hanenkammen (da's de tweede punkgolf, mensen!) met The Exploited of GBH op de rug van hun leren jack gekladderd. Dokter Barabas help me en slinger de wijzer van de tijdmachine als de bliksem richting standje 'hier en nu'!

Tegenwoordig wordt er weer flink op los gepunkt in garages en rattenholen. Niet zo gek natuurlijk in een wereld die letterlijk en figuurlijk in brand staat. Het anti-establishment gevoel heerst overal en aldus is het genre springlevend. Om te beginnen in Amsterdam waar het, naar een Ivy Green nummertje genoemde, Wap Shoo Wap label ons dit seizoen trakteert op lekkere debuutplaten boordevol punkrock 'hits' van de The Automatic Lovers en Sick Shooters. Eerstgenoemden zijn Spanjolen. De zieke schieters komen uit de Domstad. Naar verluidt

komt er na de zomer op Wap Shoo Wap ook nog een nieuwe single uit van de budget punkers The Etters. Deze release gaat in het Skatecafé te Amsterdam gevierd worden met een feestje op zaterdag 26 september. Split System, de beste Aussie rockers van de 21ste eeuw, zijn er ook bij. Komt allen en ontmoet live enkele BukBladders die je daar zeker in de moshende meute gaat aantreffen!

Extra sick is dat de band Sick Shooters een tijdje terug in Het Slachthuis al met verve het voorprogramma

verzorgende van halve naamgenoot Sick Thoughts. Sick Thoughts is een 'blitzkrieg-bop-kwartet' onder

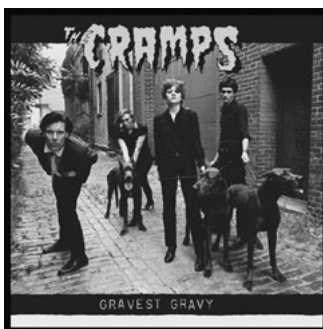

leiding van DD Owen en speelt alles verzengende 'The Ramones-meets-The Spits' punkrock van de bovenste plank. Al na een paar akkoorden wist de band het publiek in de volgepakte zaal van voor tot achter flink aan de pogo te krijgen. Da's knap. In het kader van die Sick Thoughts tour bracht Slovenly Records de laatste EP's 'Another Piece of Plastic' en 'Born To Blitzkrieg' van DD opnieuw uit. Het label doet de distributie overigens vanuit de coole Wowsville bar in Kreuzberg en Europese fans bestellen Slovenly's prettig geprijsde output dus gewoon daar zelf. Net zo handig!

Ben je in Berlijn? Check dan die kroeg! Achterin zit een platenzaakje dat altijd erg op de catalogus van Crypt Records gericht was. Of dat nog steeds zo is, horen we graag.

Nu we toch over Slovenly hebben; geef ook het debuut van JC Thomaz & The Missing Slippers een kans als je enigszins incorrect (de fishnet stockings en slipjes zijn ruim vertegenwoordigd op de klaphoes) en van de 'Sex and Drugs and R&R' bent. Nou ja, vers debuut? Deze Rotterdammers zijn verre van fris; ze hebben er 15 (!) jaar over gedaan om het een en ander op de plaat te slingeren. Was het de drank? De dope? Wie het weet, mag het zeggen. Hoe dan ook, het was het wachten waard; kneitergoeie, fuzzende, Crampsy (de twang!) en Scientists-achtige sleaze regelrecht uit de goot. De geest van King Khan

(ja, die met z'n BBQ) waart ook rond. Op de plaat staat ook het nummer 'Give Me Your Love' en dat is toch echt van Thee Mighty Cae-

sars, dunkt me. Maar opper-caesar Billy Childish wordt nergens vermeld... hmmm.

Viel daar net het almighty Cramps woord? Dat kon niet uitblijven! Ook al deed ik bij aanvang van dit stukje wat minzaam over nostalgie, (garage)punk zwelgt erin. Een beetje liefhebber draait immers platen van oude én nieuwe losers dwars door elkaar heen. Zo is de spottenvlaaiende rocker vast al gespannd met een nieuwe, nog nooit uitgebrachte mix van 'TV set' van The Cramps. Niemand minder dan Henri 'Black Flag' Rollins, Ian 'Minor Threat/Fugazi' McKaye en gitaar goddess Poison Ivy herself hebben spelend op zolder in een oude schoendoos resterende Cramps-opnames ontdekt. Alex Chilton zat achter de knoppen en deze songs hadden

natuurlijk op die Gravest Hits EP uit 1979 moeten staan. Zitten we daar op te wachten? Ja, daar zitten we op te wachten! Als een gezakte examenkandidaat gaan we massaal in de herkansing en pre-orderen we 'Gravest Gravy' dat ergens in september op het ultracoole Vengeance Records zal uitkomen. Kanniewachtennie!

Ooit zaten Thee Oh Sees op In The Red records, maar dat is alweer 46 platen geleden ofzo. Tegenwoordig heten ze Osees en zitten ze op Deathgod Records (voorheen Casterface) van Osees opperhoofd John Dwyer. Solo staat hij ook zijn mannetje en alleen al dit jaar resulteerde dat in een soundtrack ('Pilot'), en onder de naam The Damaged Bug (denk aan Silver Apples met Jaki Liebezeit van CAN op drums) verscheen onlangs de LP 'Zuzax'.

Afgelopen juli deed Dwyer met zijn twin-drummer band ons land aan. Ditmaal met oud-gediende Brigid

Dawson in de gelederen, want er zou vooral werk uit de periode 2008 – 2013 gespeeld gaan worden. En dat hebben we ondergaan! Wow! Diverse Bukbladders zagen in een zweterige Effenaar dat Dawsons rol als achtergrondzangeres en tamboerijn-zwaaier weliswaar bescheiden was, maar waanden zich weer in rauwere 'Thee Oh Sees' tijden met puntige nummers als 'I Was Denied' en 'Block Of Ice' (voortuit, wel in 'dubbele-drum-attack/stoomwals' versie, maar toch). Wat een show! Op de merch-tafel lag de kersverse EP 'Cara Maluco' en mooi dat die in de tote bag mee naar huis ging. Het voorprogramma van Osees werd die avond verzorgd door The Straight Arrows uit Sydney. Een lekker, gruzig 60-ies bandje!

Jammer dat na de show bleek dat hun laatste single 'Middle Man / Do The Sloth' (Goodbye Boozy Records) al foetsie was. Deze snotty klinkende 7-inch (een hebbedingetje) laat goed horen dat deze Aussies diverse Back From The Grave verzamelaars naast oud werk van The Black Lips in hun platenkast hebben staan. Kijk of je deze single kunt scoren...

Genoeg van die puberale garage-en punkrock herrie?

Kom dan tot rust en tot jezelf met de nieuwste van Jeff Parker. De gitarist van de post-rock band Tortoise trakteert je op het album 'Happy Today' op twee lange, jazzy trips die atmosferisch/dromerig aandoen. Niks aantrekken van de hoes met daarop de te nette foto van 'muzikant-met-zijn-instrument'; beide jams zijn verre van gelikt.

In het kader van nog meer peace & happiness bracht Mississippi Records de LP 'Field Recordings From Michael Hurley's Memorial Celebration' uit. Opnames van totaal onbekenden die Michael Hurley, onze favo outsider folky, eren met oprecht intieme vertolkingen van zijn fraaie liedjes. Dit alles vond plaats in een park tegenover de Mississippi Records platenzaak. Niet op de plaat, maar wel op Youtube zie je in het park ook Toody Cole, bekend van Dead Moon, één van Hurley's nummers doen.

Op Mississippi Records (in samenwerking met Cairo Records) verscheen ook 'The World Can't Stand Long', een sixties verzamelplaat vol met ongepolijste garage-tearjerkers, opgenomen tussen 1966 en

1968. Lo-fi, oprecht, diepgaand, pakkend, maar ook knullig. Parel-tjes die lastig te vinden zijn. Een absolute aanrader voor liefhebbers van ballads 'door en voor losers'. Kenners denken nu meteen aan de legendarische 'Shutdown '66' compilatie die in 1991 uitkwam op Ernie Douglas Records, een zeer obscuur, onafhankelijk bootleg-platenlabel dat direct verbonden is met het universum van Norton Records. Wist je trouwens dat Miriam Linna, één van de oprichters van Norton Records, de originele drummer en één van de oprichters van The Cramps was? Zij zat in de band vanaf hun allereerste live-optreden op 1 november 1976 en speelde zo'n 40 shows met Lux Interior, Brian Gregory en Poison Ivy tot aan juli 1977.

Oeps, ik zie dat ik door Miriam en Norton in de 'nostalgische val' ben getrap en weer in 1976 ben beland. Zit ik toch '50 jaar punk' te doen! Daar zit niemand op te wachten, lijkt me. Tijd om te stoppen. ■

DE TIJD PRAAT

Het begon met een klap die geen klap leek. 's Morgens werd ik wakker en loop die keuken in. Het was niets dat me aantrok, voelde me slecht en ik ging weer naar bed. In de avond deed ik het weer. Er waren aardappels en bieten gemaakt. Ik deed een bord in de microwave maar het viel uit mijn handen. Een nieuw bord viel ook al mijn handen. Ik ben toch maar weer naar bed gegaan. Later kwam mijn huisgenoot en vroeg of alles wel OK was. Wat ik precies antwoordde zal me niet bij blijven, behalve dat het grappig was. Er was geen taal aan vast te knopen. Een uur later stond de crew van de ziekenauto op mijn zonderkamertje, m'n hart en hersens te controleren.

Tsja, een tia. Langzaam leerde ik wat het is om de letters te zien vliegen in de woorden, en de woorden te zien vliegen in de zinnen, en mijn gedachten door elkaar heen gehusseld waren.

Heel vreemd. Sommige dingen waren vanzelfsprekend, andere dingen waren compleet bijzonder. Ondertussen kwam ik Roel weer eens tegen en hij zei dat ik tot 7 augustus te tijd heb om een nieuwe column te schrijven. Ik weet niet of dat gaat lukken. Het denken kost veel energie. En dan moet het ook nog eens gaan over politiek en kunst.

In mijn atelier heb ik inmiddels dagenlang gespendeerd. Het is er rustig en ik had net een plan gedacht om een levensgroot werk te maken, waar je een jaar mee vooruit kunt gaan. Langzaam werken, voldoende ritme en goede ideeën zouden de oplossing kunnen zijn om opnieuw weer tot leven te komen. Maar het een kan niet zonder het andere. En het andere, het vertellen van verhalen, daar ik me bijna niets meer kan herinneren.

Zo sta ik hier: met mijn brief open en bloot maar zonder herinnering, met de oorlog in het vooruitzicht maar zonder enig specifiek doel, op weg naar vakantie zonder een idee te hebben waarom.

De tijd leert alles. En de tijd is altijd.

Hoe je er ineens achter komt dat het brein in mijn kop die voor altijd enorm actief is geweest, precies hetzelfde was als alle anderen. Ik dacht dat ik een vorm van inspiratie kon veroorzaken, door middel van mijn werk. Maar de kassajuffrouw denkt precies hetzelfde. Inclusief alle complicaties en dilemma's en overwegingen die bij haar dingen in haar kop te maken hebben. Zo praat de tijd vooruit, inmiddels samengebracht in datacentra door (alleen al in NL) 1% van alle stroom te verbruiken. De tijd praat. Voortdurend praat de tijd met fluisterende stem, binnen een kakofonische informatiebubbel waarin we leven. De tijd van Jager en Verzamelaars, via Religieuze Volkeren tot en met De Mens Die Gezamenlijk Deze Planeet Leven, een lange tijd. Daar maak ik maar een flinterdun stukje van mee.

Als ik de hele tijd die fluisterende stem hoor, dan gaat de wereld traag en gaat de wereld ook niet te juiste kant op. En als ik naar de kakofonische bubbel waarin we leven blijf luisteren, dan blijkt dat ik er alleen voor sta. Ongedacht wat ik doe.

Het is tijd om op vakantie te gaan. ■

"JUIST DOOR EA- OVER TE ZINGEN, LATEN WE ZIEN DAT EA EEN TEGENBEWEGING IS"

TEKST: JAAP MAAS

Laten we beginnen bij het begin: hoe is de muziek van Dishes ontstaan?

Shireen:

We waren [voor corona red.] vooral aan het zoeken naar wat voor muziek we wilden maken, maar misschien nog meer naar wat we juist niet wilden maken. Ik had behoefte aan iets anders. We kwamen uit die punk- en hardcorehoek, maar moesten nog uitzoeken waar we precies naartoe wilden. Ik had wel zoiets van: het mag best iets poppier, maar ik wist ook niet precies wat.

Jurre:

We waren gewoon dingen aan het proberen. Er zaten wel ideeën tussen waarvan je dacht: hier zit

iets in. Maar we kregen het niet helemaal omgezet naar liedjes die af waren. We vonden de flow niet helemaal.

Hoe heb je hier dan toch een vervolg aan gegeven?

Shireen:

Erik was toen naar Amsterdam verhuisd, waardoor we elkaar veel meer zagen [Erik en Shireen zijn partners red.]. Toen begon hij riffs te schrijven.

Jurre:

Dat werkte goed, omdat Erik drummer is. Hij speelt wel gitaar, maar niet als eerste instrument. Daardoor heeft hij die liefde voor simpele riffs. Toen zijn we eigenlijk opnieuw begonnen.

Veel mensen plakken verschillende labels op jullie muziek: powerpop, punk, postpunk. Hoe kijken jullie daar zelf naar?

Shireen:

Het maakt mij eigenlijk niet zo veel uit. Ik vind het juist leuk waar mensen mee komen. Maar de kern is denk ik dat we gewoon punk zijn. Niet alleen muzikaal, maar ook door hoe we dingen organiseren. Het DIY-gedeelte. We organiseren dingen zelf, we maken dingen zelf. Dat zit echt in onze achtergrond.

Jurre:

Het is ook gewoon onze geschiedenis.

Shireen:

Ik ben echt opgevoed door de

Op een warme dinsdag in juli trekken we naar Amsterdam. Om precies te zijn naar Plantage Dok, een ontmoetingsplek, kunstgemeenschap, volkskeuken en podium in de Plantagebuurt. Maar ook de plek waar de band Dishes repeteert en enkele leden wonen. De muziek van Dishes beweegt ergens tussen punk, powerpop en melodieuze indie, maar de band laat zich niet makkelijk in één hokje plaatsen. Onder de aanstekelijke melodieuze teksten over activisme, sociale strijd, feminisme, Palestina en de wereld om hen heen. Het is muziek die niet weggijkt, maar juist probeert vast te leggen wat er gebeurt. Voor dit interview spreken we met Shireen van Dorp (zang en teksten) en Jurre Verhoog (gitaar en productie) over het ontstaan van de band, hun muzikale achtergrond, het schrijfproces, activisme en de keuzes die ze maken als band.

kraakbeweging. Daar heb ik ontzettend veel geleerd. Er werden daar ook veel punkshows georganiseerd. Ik had daar altijd veel bewondering voor: mensen die met geleende spullen toch iets moois konden neerzetten.

Jurre:

Bij mij ging dat anders. Bij mij kwam het via bandjes met schoolvrienden. Later ging ik zelf ook gekraakt wonen en kwam ik meer in het activisme terecht. En dan wordt dat vanzelf je wereld.

Je schrijft nu ook bijna alle teksten voor Dishes?

Shireen:

Ja, op één nummer na. Kim [gitaar en backing vocal red.] heeft de tekst voor het nummer Punchline geschreven.

Jurre, jij maakt vaak de eerste muzikale schetsen. Hoe werkt dat proces tussen jullie?

Jurre:

Als ik een demo maak, weet ik vaak precies hoe de architectuur van het nummer in elkaar zit. Maar dat vertel ik niet per se aan Shireen als ik het in de appgroep zet. Ik stuur gewoon: "Ik heb een demootje."

Dan gaat Shireen ernaar luisteren, zonder enige toelichting. Ze heeft een heel hoge lat als het gaat om originele melodielijnen. Soms heb ik een nummer in mijn hoofd als: dit is het couplet, dit is het refrein, dit is de brug. En dan maakt Shireen er iets totaal anders van. En dat is vaak juist geniaal. Daarom wil ik haar eerst de kans geven om het nummer op haar eigen manier te horen.

Hoe werkt dat dan met de teksten? Begin je met de muziek of met woorden?

Shireen:

Meestal begin ik met de melodie. Ik heb eerst de vorm een beetje helder. Soms hoor ik ineens een woord of denk ik: misschien gaat dit hierover. Eerst zijn het geen echte woorden. Dan zing ik gewoon klanken, "lalala", "dada", gewoon voelen waar iets zit. Ik maak dan een demo voor mezelf met alleen mijn zanglijnen zonder tekst. Die luister ik vervolgens heel vaak. En op een gegeven moment denk ik: oh, dit is de hoek. Dit kan het zinnetje zijn. Dat is het aanknopingspunt. Het gekke is: ik ben heel traag in het begin. Niet omdat ik het moeilijk vind om melodieën te vinden,

"IK BEN ECHT OPGEVOED DOOR DE KAAKBEWEGING. DAAR HEB IK ONTSETTEND VEEL GELEERD."

maar omdat ik mezelf er moeilijk toe kan zetten om ermee te beginnen. Maar als ik eenmaal dat punt bereik waarop ik denk 'ja, dit is het', dan gaat het supersnel. Dan schrijf ik de rest soms in een half uur.

De plaat staat vol met onderwerpen die zwaar kunnen voelen. Denk je dat de keuze voor mineur en melancholie ook bepaalt welke verhalen je vertelt?

Jurre:

Ja, misschien wel. Het voelt voor mij natuurlijk om die dingen in mineur te schrijven. Dat is ook een uitdrukking van hoe ik me vaak voel. Het zijn de dingen waar je naartoe neigt. Het is niet dat ik bewust denk 'nu schrijf ik een donker nummer'.

Shireen:

En toch vind ik sommige nummers helemaal niet zwaar. Bijvoorbeeld Pushback. Daar zit juist ook iets in van: je kunt iets doen.

Op de plaat komen grote thema's terug: AI, oorlog, Palestina, machthebbers en onderdrukking. Wat willen jullie uiteindelijk vertellen? Is het vooral hoop of wanhoop?

Shireen:

Ik denk dat het ergens tussen

een soort dystopisch fatalisme en hoop in zit. Ze maken onze wereld kapot, ze proberen het in ieder geval. Maar ze doen het niet ongezien. Wij zien het. Ook de mensen die bezig zijn met activisme en proberen tegenwicht te bieden, zijn niet ongezien.

Jurre:

Ik vind het juist hoopvol dat je muziek maakt over die dingen. Dat je samenkomt en dat je mensen verbindt. Als muziek een soundtrack kan zijn die mensen inspiratie geeft of erkenning voor de strijd die ze voeren, dan is dat een waardevolle bijdrage.

Denk je dat muziek tegenwoordig een belangrijke stem is om dit soort verhalen te vertellen?

Shireen:

Ja, zeker. Het is onderdeel van onze eigen media. Het is een spreekbuis. Ik heb het altijd mooi gevonden om muziek te ontdekken die ergens over gaat. Muziek waarin echt iets wordt gezegd.

Jullie hebben allemaal drukke levens. Hoe vinden jullie de balans tussen Dishes, opnemen en touren?

Shireen:

Soms lukt dat. Maar het is wel eerlijk om te zeggen dat we allemaal drukke levens hebben. We

zijn niet altijd fysiek in Nederland aanwezig (zowel Erik als Shireen zijn freelance tourmanager red.). We hebben ook twee mensen in de band met kinderen, die allemaal verantwoordelijkheden hebben. Dus we moeten er misschien gewoon vanuit gaan dat Dishes een band is die mooie dingen maakt en die dat soms op een podium laat horen.

Jurre:

We willen natuurlijk heel graag spelen. Maar we hebben de afgelopen tijd ook veel gepraat over hoe we dat precies willen doen en hoeveel druk dat op iedereen legt. Ik denk dat we nu beter weten wat de band is en wie we zijn. Er is meer ontspanning gekomen.

Wat is de band dan volgens jullie?

Shireen:

Een band die gewoon hele goede platen wil maken. We willen mooie dingen maken. En als het eruit komt en het kan en we vinden een plek, dan spelen we graag live.

Hoe ziet de toekomst eruit?

Shireen:

We hebben nu gepland dat we in de herfst weer samenkomen om nieuwe muziek verder af te schrijven en op te nemen. En ik denk dat we het zo gaan aanpakken. Kijken wat we in een bepaalde periode kunnen doen. Dat kan nieuwe muziek maken zijn. Dat kan optreden zijn. Maar er zullen ook periodes tussen zitten waarin we minder actief zijn door onze levens. En ik denk dat we dat inmiddels meer hebben geaccepteerd.

Dishes is geen band die zich laat opjagen door verwachtingen van de muziekindustrie, publiek of individuele ambitie. De kracht zit juist in de ruimte die ze elkaar geven: ruimte om muziek te maken, om teksten te schrijven, om ideeën te laten groeien en om onderdeel te blijven van een bredere DIY-gemeenschap. De band zoekt niet per se naar de grootste podia, maar naar plekken waar muziek nog iets kan betekenen.

Waar mensen samenkomen, luisteren, dansen en zich herkennen. Zoals Shireen het eerder in het gesprek omschrijft: muziek kan een soundtrack zijn voor de strijd die mensen voeren. En misschien is dat precies waar Dishes het meest tot zijn recht komt. ■

DE PLAAT DRAMA (SUBROUTINE RECORDS SR135) IS TE KRIJGEN VIA DISHES.BANDCAMP.COM.

FRANCESCO WILDE

*zelfmoord plegen
in ons voorprogramma
dat leek hem wel
gepast aangezien
mijn band funeral
directors heette en
we op gingen treden
in een ouwe kerk
hij was serieus
maar wij dachten
daar komen we
nooit overheen*

*francesco was
een lieve jongen
iedereen stampte
stukjes van hem
kapot
met grote lederen
bloedlaarzen
later maakte hij er
alsnog een eind aan
zonder publiek
op een bankje
aan het water*

*daar zat hij dan
stil te wezen
net als altijd
eigenlijk
z'n vlassige haar
in natte lokken
over z'n gezicht*

*ik had hem al
een tijd
niet gezien
want bij mij
hoefde die gek
ook niet meer
aan te komen*

< VORIGE PAGINA

RALPH SCHIPPERS

Ralph Schippers is een misantroop, net als zijn favoriete auteur Ambrose Bierce. Die schreef ooit: "De dag dat ik besepte dat ik geen dichter was, was de bitterste dag van mijn leven". Schippers publiceerde veel in de loop der jaren, maar, beducht door die bittere dag, nooit gedichten. Wat de poëzie betreft, is FRANCESCO WILDE dus zijn debuut. De tekst refereert aan de tijd dat hij, onder het pseudoniem Bo Bookshelf, de zanger en tekstschrijver was van Funeral Directors, een postpunkband. De groep is vereeuwigd op de in 2025 verschenen elpee Nederpunk the Early Years met het nummer I read the papers everyday. ■

VOLGENDE PAGINA >

BARRY HOFSTEDE

Als Barry Hofstede niet schrijft, of werk verricht dat daadwerkelijk geld opbrengt, dan stempelt hij zich door de dagen als trotse eigenaar van Uitgeverij Wolfshond. Het geld dat hij verdient maakt hij op aan elpees en 45 toeren-singles. Muziek is zijn grote liefde, het helpt hem om uit de klauwen van drugsgebruik en depressie te blijven. Dat lukt aardig, op de depressie na. Maar verder gaat het goed. Ooit dacht hij dat mensen de shit waren, totdat hij de Bosnische burgeroorlog van dichtbij meemaakte. Barry checkt dwangmatig het nieuws, bang als hij is om het einde van de wereld te missen. In zijn hoofd is hij super succesvol in alles wat hij doet. Naast of ondanks bovenstaande is hij te boeken als deejay, kattenfluisteraar en fulltime medemens. www.uitgeverijwolfshond.nl / [@uitgeverij_wolfshond](https://twitter.com/uitgeverij_wolfshond)
www.planeetbarry.nl / [@harrybofstede](https://twitter.com/harrybofstede)

LIEFHEBBERS OPGELET! DE POSTER OP DE VOLGENDE PAGINA GAAT MOGELIJK JOUW WONING SIEREN. BARRY VERLOOT HET GESTEMPELDE ORIGINEEL IN FULL-COLOUR. STUUR VÓÓR 18 OKTOBER EEN MAILTJE NAAR [INFO@UITGEVERIJWOLFSHOND.NL](mailto:info@uitgeverijwolfshond.nl) MET AL HUMENS AR BESTRDS IN DE ONDERWERPREGEL EN JE MAAKT KANS! ■

aL

mu

aR

B

The background is a light gray with a fine, dark grid pattern. Overlaid on this grid are various letters and characters in different sizes, weights, and orientations. Some letters are solid black, while others are semi-transparent or have a textured, layered appearance. The letters are scattered across the page, creating a sense of depth and complexity. The main title 'Immens Bestrds' is prominently displayed in the center, with 'Immens' on the top line and 'Bestrds' on the bottom line. The letters are bold and black, with a slight shadow effect that makes them stand out from the background.

Immens Bestrds

ROBERT SMIT(H)

TEKST: ANDRÉ STEENBERGEN

Bij het uitdelen van de benodigdheden voor het practicum in de derde klas valt het me plotseling op: een leerlinge draagt een t-shirt met daarop pontificaal de grijsgrauwe hoes van het album 'Faith' van The Cure.

"Nou jaaaaah, Faith!", roep ik enthousiast tegen haar. Bevlogen doen schrikt leerlingen af. Ik weet dat, maar het is eruit voor ik het beseft.

"Die LP heb ik ook! Die is gaaf!"

Licht wantrouwend kijken een paar kool omrande ogen me aan vanonder een recht afgeknipte pony. Vijftien is ze.

"Ik meen het, ik was vroeger enorm fan van The Cure. Toen ik zo oud was als jij."

Van dat laatste heb ik meteen spijt, want ik wil haar niet het idee geven dat ze naar oude meuk luistert of dat ik als volwassene het allemaal beter weet.

"Maar nu ben ik ook nog wel fan, hoor", voeg ik er snel aan toe.

"Ken je de plaat?", probeer ik vervolgens.

Ze knikt: "Ik heb 'm op vinyl, hoor."

Ze kijkt me nu zelfverzekerd aan. En er verschijnt een grijns. Ik grijns terug. Ik merk op dat 'Faith' depressief is. "Nou en? Depri is goed!", is het gevatte antwoord.

We moet allebei lachen. En dan komt ze los. Enthousiast vertelt ze dat ze over twee weken The Cure live gaat zien op Pinkpop. Ze vervolgt met wetenswaardigheden over The Cure anno nu. Ik weet niks. Ik ben de onwetende, de persoon die onder een steen leeft als het aankomt op de stand van zaken in de (semi-) populaire entertainment business.

"Ik wist niet dat die op Pinkpop staan. Maar weet je, ik heb ze ooit ook op Pinkpop gezien! Wel lang geleden.

Met destijds 50.000 new-wave types. Eh, goths zou je nu zeggen. Het was fantastisch. Je gaat het geweldig vinden. Met wie ga je?"

"Met mijn moeder."

Ik sta paf. Destijds ging ik zékerrrr niet met mijn moeder naar Pinkpop! Maar goed, de tijden zijn veranderd en popmuziek is inmiddels (gelukkig maar) niet meer voorbehouden aan louter jeugdigen. Ik vraag me ineens af of ze een 'new-wave' moeder heeft. Nou ja, whatever...

"Laat je me weten wat je ervan vond? Enne, wanneer ook alweer?"

Ze noemt de Pinkpop data en ik beseft dat het festival plaatsvindt in het weekend vóór aanvang van de toetsweek. Even speelt de docent in me op en wil ik zeggen dat er dan wel een goede planning moet komen voor de toetsweek. Maar ik houd me in.

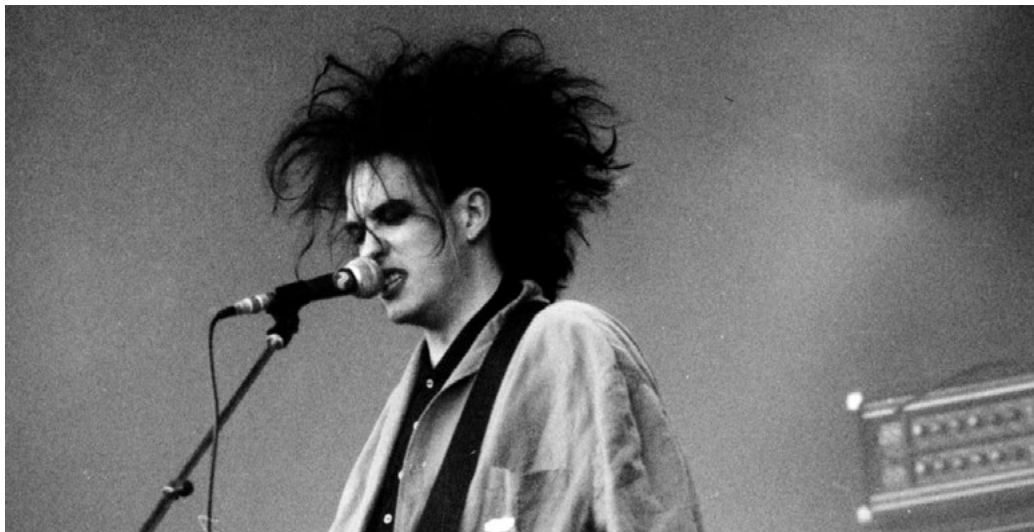
Op school had ik als docent al een keer eerder met The Cure te maken gehad. Zo stond ik ooit in het lokaal van een vakcollega met onder mijn arm een stapel toets-enveloppen. De les moest nog beginnen.

"Hé jij hebt Robert Smit in je 4-Havo klas zitten", zei ik tegen mijn collega, die tegen haar bureau geleund stond en de binnenkomende kids monsterde.

"Ik zag hem staan op de namenlijst van jouw klas."

"Ja, klopt, wat is er met Robert Smit? Hij zit daar overigens."

Ze knikte richting een tafeltje waarachter een doodgewoon joch net had plaatsgenomen. Hij keek, in af-

wachting van de les, wat vaag voor zich uit. Waar mijn collega 'Robert Smit' nog op z'n Nederlands met rollende 'r', een lange 'o', een sissende 's' en (tweemaal) een harde 't' had uitgesproken, probeerde ik het op zijn Engels.

"Robert Smith, bedoel ik. Je weet wel, die gast van The Cure!"

Ik had extra nadruk gelegd op de 'th' aan het eind van Smith. De 'th' die ik ooit had geleerd van mevrouw Heath. Niet dan zij Engels gaf; zij gaf Latijn. Maar ze was een van oorsprong Engelse dame en zij stond erop dat wij haar achternaam correct uitspraken. Braaf als we waren, spraken wij op commando klassikaal haar achternaam uit en raakten we met het puntje van onze tong de voortanden aan als we de 'th' uitspraken. Zij deed voor hoe dat moest. De lezer heeft nu een beeld. Wij vonden mevrouw Heath niet leuk, dat mag duidelijk zijn.

Afijn, mijn Engelse 'outspeak' maakte geen indruk en de toevoe-

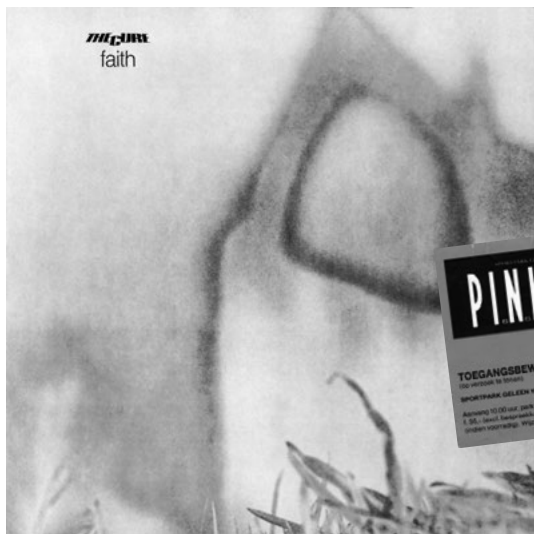
ging dat Smith de zanger/gitarist van The Cure was, landde ook al niet. Mijn collega keek mij glazig aan en ik besepte dat ik op het punt was aangekomen dat ik mijn eigen (voor mij lollige) observatie/associatie moest gaan toelichten. Daar had ik geen zin in en ik liet Robert Smith(h) voor wat het was.

Overigens is de kans best groot om in Nederland een Robert Smit te kennen. Smit is een veel voorkomende naam en Robert een redelijk populaire jongensnaam. Het internet vertelt ons dat de combinatie veelvuldig voorkomt, hoewel er geen officiële, openbare cijfers zijn. Wel zijn er op zakelijke platforms alleen al honderden verschillende profielen van mensen met de naam Robert Smit actief. In het Verenigd Koninkrijk daarentegen houden ze het beter bij en blijken er 3.386 (!) volwassenen exact Robert Smith te heten. Aangezien 'Smith' de meest voorkomende achternaam van het land is, is dit één van de populairste combina-

ties voor mannen. Nogal gewoontjes dus, deze combi. Inmiddels kunnen we dat van die ene Robert Smith niet meer zeggen; hij is verre van gewoon. Sterker nog, hij is, met zijn markante verschijning, wereldberoemd en wordt door jong en oud op handen gedragen.

De dagen na het gesprekje met de jonge Cure-fan denk ik na over Pinkpop en mijn eigen 'semi-vleermuis' verleden. Ik kijk in het betreffende weekend zelfs op tv naar het twee uur durende Pinkpop 2026 concert. Ik weet niet of ik het goed vind, maar doet dat er wat toe?

De dag erna slaag ik erin om in een oud fotoboek vier foto's op te duiken. 'Pinkpop 1986', staat ernaast geschreven. Een toegangsticket van 35 gulden zit er ook bij. Op één van die foto's zit ik op het gras. Zonnebril op en gekleed in een zwarte, tot bovenaan dichtgeknoopte blouse. Het was bloedheet, maar die blouse bleef dicht weet ik nog. Mijn kuif wordt omhooggehouden door zeep. Ik

zal wel puntschoenen hebben gedragen, maar dat is op de foto niet te zien. Op twee foto's staat een menigte mensen met in de verte een paar kleine poppetjes op een podium. Wie dat zijn is onduidelijk, maar The Cure is het zeker niet, want die heb ik met gevaar voor eigen leven ('Roskilde' moest nog plaatsvinden!) van dichtbij gezien. Van het concert weet ik helemaal niets meer, behalve dat de duisternis inviel, de blauwe lichtshow stemmig was en dat het vijftal heren Cure, stijlvol gekleed en met hoog getoupeerde, zwarte kapsels, hun ding deed. Het publiek stak massaal het afval in de fik. De gloed van vuurtjes en de verstikkende rook van verbrand plastic droegen bij aan de sfeer.

Op de vierde foto zitten we met zijn zessen op een kleed naast een tentje. Wij zijn van Generatie-X; vijf knullen en één meisje. We hebben allemaal onze haren omhoog staan. Ook van het verblijf op de provisorische camping herinner ik

me niets, behalve dat we naast een manege stonden en het er sterk naar paarden rook.

's Nachts, braaf zij aan zij liggend in onze slaapzakken, hield het meisje uit genegenheid mijn hand een poosje vast. Ze was niet mijn vriendinnetje. De anderen hebben er niets van gemerkt. Bij die voorzichtige, nachtelijke hand is het ook gebleven trouwens.

'The Cure heeft Pinkpop van de ondergang gered', kopten destijds de kranten. Het in populariteit gedaalde festival stond in één klap weer op de kaart met de '1986-New-Wave' variant. Een uitverkocht festivalveld met daarop 50.000 in het zwart geklede post-punkers. De editie staat bekend als legendarisch. En ik was erbij, maar ik weet niks meer. Of iets legendarisch is, wordt door anderen bepaald, blijkt hier.

Tegenwoordig redt The Cure wel meer dan alleen Pinkpop. The Cure redt zielen. Door eigenzin-

nige bands als The Cure, voelen oude (Gen-X), én jonge fans (Gen-Z) verbondenheid in de duistere, maar bovenal melancholische sfeer die Robert Smith en de zijnen weten neer te zetten. Er zit schoonheid in de donkere kameradschap: blijf trouw aan jezelf in plaats van de massa te volgen. Dat kan zelfs voor een goth het ware recept voor geluk zijn!

Als het schoolseizoen er bijna op zit, kijk ik de laatste toetsen na. De derde klas zit er ook bij. Onderaan haar toets staat het: "Sorry meneer, ik heb niet goed kunnen leren, maar heb wel The Cure live gezien op Pinkpop." Er staat een smiley achter getekend. Het raakt me.

"Ik veertig jaar geleden ook", schrijf ik eronder.

(ze had overigens een dikke voldoende) ■

NO FUTURE

I happen to be the nostalgic type. I feel like nothing new has started since I was born at the end of the 1980s, nothing as groundbreaking, as paradigm-shifting as punk, surrealism, or techno. My anxiety is too high to pretend I genuinely don't care about the future, but I can't get really interested—I can't imagine it, worse, I can't fancy it, but it is haunting me in the shape of a million pending apocalypses. I feel like the 20th century hasn't died, that the 21st never really started, or that it was stillborn, maybe, and that we are all stuck inside this miscarriage. This can't be just me and my neuroses, not when all the festival headliners are way past their prime, when millennials are force-fed endless revivals—grunge, emo, unimaginative-retro-rock-of-the-2010s rebranded as “indie sleaze”—, and when movie theaters are saturated with remakes, spin-offs, and franchises squeezed way past their last drop. Isn't it getting insulting after a while? Since I was a teenager, I've been waiting for something to happen. Maybe that's where it went wrong.

TEXT: CHLOÉ PERRIN

Talking with an older friend, I admit: “Maybe my generation was so busy waiting for something to happen that we forgot that we were the ones who had to do it.” We heard so much about the wonders of the 1960s-70s-80s-90s, about the bleakness of our future, that we collectively believed it. We copied the songs and the outfits of our elders instead of telling them to fuck off, and politically, I can't remember a single protest in my teens that wasn't tainted by the overwhelming weight of May 68, a sense of uncertainty—“Are we doing this properly?” Times were indeed different; we did lose many things along the way, neoliberalism tore our world and our time apart: that's why we create such a quantity of cultural blankies reminding us of good old days we never experienced.

That's one of the suggestions British writer Simon Reynolds makes in *Retromania*¹, a book about “pop

culture's addition to its own past.” Even though it was released fifteen years ago, it still feels sharp and contemporary. Reynolds addresses the cultural and political climate, but most of his points revolve around technology, from hauntology to record collecting. With the boom of the internet at the turn of the millennium, something massive was unleashed: its limitless archival power. If recorded music plunged us into a world of ghosts, flooded with voices of the dead, now, this oppressive weight of the past is constant and pervasive. We might be caught in its grip: people from the generation of Reynolds describe a sense of loss, of “nothing new,” and people from my generation feel stuck in an undefinable space-time, a perpetual past-present more akin to the experience of a hamster in a wheel than that of the timeless time of the Golden Age. In an article for *E-flux*, Mark Fisher summarized the situation like

this: “both politically and aesthetically, it seems that we can now only expect more of the same, forever.”²

Mark Fisher, a British philosopher who is still dearly missed after his suicide in 2017, explains what he means by that, and what he got from Reynolds’ book, in a lecture that is still available on YouTube. It is entitled “The slow cancellation of the future,”³ and it is more or less the introduction to his book *Ghosts of my Life*⁴. In this lecture, Fisher talks about temporal pathologies, about the fact that time’s very nature changed. That it started to flow weirdly, or not at all; that it is full of loops and hiccups, of strange synchronicities, of spectacular distortions, of glitches and locked grooves. The symptoms of these pathologies are varied: life has sped up, culture has slowed down, the sense of historicity has waned, culture isn’t associated with a specific period anymore, boredom has disappeared. The causes are many—ubiquity of the cyberspace, collapse of social democracy—and the result is the same: “No one is bored. Everything is boring.” The means of creating something genuinely new have slipped out of our hands.

In 2025, Adam Curtis produced *Shifty*⁵, a documentary for the BBC. It is as haunted by Mark Fisher (his takes on hauntology, on capitalist realism, on lost futures) as our time is haunted by the Thatcher era; this is actually what it shows through footage of the 1980s-90s, juxtaposition, and laconic but cutting commentary. No need for a voice, for the images are loud. Thatcher and Nixon’s attempts at myth-making caught eerily well despite the utter and almost immediate failure of neoliberal policies; as a result, it made everything feel counterfeit. The big crisis that we’re all expecting—fretfully and/or

impatiently—isn’t coming: it has already happened, and we live in the afterimage of what was before, in neoliberalism’s huge, rotting body that is decomposing under our very eyes, hence the ghosts. Time isn’t the only thing that is sick: reality is, too; it is shifty, and that explains the pervasive feeling of drowsiness. Familiar records branded as new (“there is no alternative,” free market = freedom, wealth will trickle down) have been spinning forever—well, for a few decades, at least.

Industry, a band “from Berlin but not German,” makes music that sounds like it could have been released in the 1980s, and stacked in the same crates as Icons of Filth, Conflict, and even Killing Joke records. But does it, really? Sure, all the elements are there, but with an edge and a desperation that feel absolutely contemporary: we are still stuck there, in the same manipulated, shifty reality. The same causes—neoliberalism grinding us down to a pulp—create the same consequences—rumbly bass lines and slogan-like lyrics. Fighting the same issues with the same weapons may sound bound to fail (again), but Industry excels at unearthing the best of them and sharpening them into renewed efficiency. Their music is as decluttered as their ideology, a lean, radical anarchism headbutting the state and calling for working class unity; it is dangerously danceable, the first step in setting things into motion. On “Secondhand Future” from their recent self-titled album⁶, they, too, express this now-familiar unease, this impression that the future has been pulled from beneath our feet and that we’re condemned to stumble down forever... Unless something drastic is done.

Maybe the gravitational pull of the Thatcher era could be located there: at the core of punk, in the

two black-hole dark words of “No Future.” Turns out it wasn’t just a call-to-arms, the pinnacle of nihilism, or even a wish: it was a prophecy.

No Future is also a Swedish band that carefully circles around this black hole, never falling into it: they play proto- and post-punk, but avoid 1977. It’s been existing in a nebulous state for about a decade, and released its first album in 2025 as well.⁷ No streaming, no teasing, almost no online presence: until recently, the only way to listen to the record was simply to get it—an experience pretty much obsolete in itself. But “No Future” isn’t a retro band. It doesn’t aim to bring us back into the past; it exhumes, through some kind of necromancy, whole sections of it, and completely distorts the course of time. The first tracks written by the band sounded like dark, ancestral punk à la Birthday Party, but on No Future, their style evolved into an ageless, limitless, almost liquid psychedelic punk: the songs are deep and shimmering like a lake, flowing with dreamlike logic, haunted by a distant voice full of echoes. “Poor Moon,” which closes the album, is a remarkably ghostly cover of Canned Heat, bluesy, dusty, and sounding like it actually preceded the version of the American band. Time is so bent backward that it is rendered irrelevant. “There’s a future for No Future,” said one member of the band in an interview a couple of years ago, when asked about its prospects. More than a good word, more than an accidental but surprisingly apt social commentary, this might be a prophecy again, a way to get us all out of the rut: only by embracing the fact that our future has been canceled, we’ll be able to invent a way out of the past. ■

-
1. *Retromania: Pop Culture's Addiction to Its Own Past*, Simon Reynolds, Faber & Faber, 2010
 2. <https://www.e-flux.com/journal/46/60084/a-social-and-psychic-revolution-of-almost-inconceivable-magnitude-popular-culture-s-interrupted-accelerationist-dreams>
 3. <https://www.youtube.com/watch?v=aCgkLICTskQ>
 4. *Ghosts of My Life: Writings on Depression, Hauntology and Lost Futures*, Mark Fisher, Zero Books, 2014
 5. <https://www.youtube.com/playlist?list=PLPSo2fAdxXUW-y5xCATilyzBO50zBB8xe>
 6. *Industry, Industry, La Vida Es Un Mus*, 2025
 7. *No Future, No Future*, Lupercalia Records, 2025

BOBO JENKINS

TEKST: REV&PAPPA, SPOTIFY, ZENO.FM RADIO

Al in 1899 werd de eerste autoproducent opgericht in Motor City, Detroit, door Henry Ford. Het bedrijf evolueerde onder verschillende namen tot wereldspeler. Tot op de dag van vandaag worden in Detroit nog auto's gemaakt, maar dat staat niet in verhouding tot de hoogtijdagen van de industrie van eind jaren veertig tot halverwege jaren zestig, toen meer dan 200.000 mensen werkzaam waren in deze sector. Berry Gordy, oprichter van Motown, Bob Seger en later Eminem waren ooit werknemers van autobouwers.

Bobo Jenkins, geboren John Pickens Jenkins, 1916, werkte voor Packard, runde een garage en werkte daarna 27 jaar voor Chrysler. In die tijd, geïnspireerd door de lopende band en geholpen door Robert Richard op mondharmonica nam hij z'n bekendste nummer Democrat Blues op. "I was workin' out to Chrysler and I sat down at the end of the line and wrote that song, The whirrin' of the machines gives me the beat. It's like listening to a band play all day. Every song I ever wrote that's any good came to me on the assembly line". Robert Richard had in diverse groepen al opgenomen in Chicago en in Detroit voor Jon Von Battles' JVB records, alvorens hij met Bobo Jenkins opnam voor Fortune records en sub-lables Hi-Q en Strate 8. Bobo Jenkins had gitaar leren spelen van Eddie Kirkland en behoorde met Dr. Ross en John Lee Hooker tot de toonaangevende blues mannen van Fortune, het lable waarop voornamelijk R&B werd opgenomen. Hij was actief in het verenigingsleven van Detroit en organiseerde festivals maar wilde meer. Hij startte zijn eigen lable om lokaal talent een kans te geven, het Big Star lable. George

REV& PAPPA PODCAST

Paulus omschreef Jenkins als gemakkelijk in de omgang, lachend van oor tot oor en hij gaf je het gevoel hem al jaren te kennen. De eerste studio was onder zijn platenwinkel vlakbij een supermarkt. Iedere morgen haalde Bobo lege dozen op bij de supermarkt om zijn studio aan te kleden, in de buurt werd ie voor vuilnisman aangezien. Het Fortune geluid was elementair, rauw en, onnodig om te zeggen, miste iedere productie. Hier deed Bobo met z'n Big Star zonder enige moeite nog een schepje bovenop. Het lable maakte woelige tijden door, maar Bobo wist het me veel vallen en opstaan 15 jaar in de lucht te houden. De artiesten uit z'n stal namen meestal maar een of twee singles op: garage-blues, -soul, -funk. ■

DE BOBO-10 MAG NIET ONTBREKEN:

10. FRED E SCOTT, THE JOURNEY WITHIN
9. SLY FOREMAN, BEFORE I LEAVE YOU
8. EDDIE KIRK, EVERY HOUR, EVERY MINUTE
7. MISS. JOHNNY NORWOOD & BIG STAR BAND, JUNGO ITCH
6. CHUBBY MARTIN, SOUL SALESMAN
5. BOBO JENKINS, 10 BELOW ZERO
4. STEEL WHEELS, DOORLOCK BLUES
3. CLARENCE WALTON & WALTON BROTHER BAND, THE CAT
2. ELLEN JACKSON, GHETTO BOOGIE
1. BLIND CHILD, WALKING WITH THE DEVIL

ALBUM

Gentilesky – Dream (LP, Slovenly Records, 2026)

Messscherpe post-punk uit Sardinië! Op nota bene Slovenly Records, een garagepunklabel bij uitstek. Maar dat zal wel komen omdat er ex-leden van The Rippers en Thee Oops in Gentilesky zitten. Spreek de bandnaam trouwens uit als ‘gen-tee-LESS-ki’; als de naam van de Italiaanse schilder.

Nu is dat post-punklabel flink aan slijtage onderhevig de laatste tijd, want geef toe, hoeveel praat-zingende look-a-like bands en Britse lompeheid à la Idles kan jij nog aan? Maar gelukkig, niets van dat alles hier bij dit viertal! Zij tappen meer uit het vaatje van Fugazi, At The Drive In, The Minutemen, Unwound en The Gang of Four. Fel, ritmisch en urgent klinkt dit. Strak ook! Hopelijk zijn ze binnenkort een keer live te bewonderen in ons land. Enne, ‘girls to the front’ dan om van dichtbij de gedreven zangeres Yarprak Kirdök haar ding te zien doen. Check dit album op bandcamp! ■

ANDRÉ STEENBERGEN

SINGLE

Cult Hero – I’m A Cult Hero / I Dig You (7-inch, Fiction Records, 1979)

Nu Robert Smith en zijn Cure een ereronde hebben gemaakt langs de grote festivals, is het leuk om aandacht te besteden aan een vroeg zijproject van The Cure. Dit speelde net na die ‘koelkastplaat’, Three Imaginary Boys. Met ene Frank Bell op zang en twee zussen van Robert als achtergrondzangeressen werd Cult Hero in het leven geroepen. Wie kent dit? Wat toenmalig bassist Michael Dempsey niet wist, is dat het ‘Cult Hero plannetje’ met name als doel had om uit te zoeken of Smith en de Cult Hero bassist Simon Gallup een goed tandem zouden zijn. De Cure fan weet de uitkomst; Gallup is nog steeds de bassist van de band! Het gelijknamige Cult Hero is een lollig liedje; een huppelend disco/ska-achtige nummertje met een simpele tekst. Na het lezen van deze recensie gaat iedereen uiteraard op zoek naar deze Cult Hero 7-inch (meer is er niet), zodat ‘ie nog gewilder en nog duurder wordt! ■

ANDRÉ STEENBERGEN

KORTEBAANDRAVEN EN KOMKOMMERSORTEREN

ALBUM

V.A. – Bulayo, Guitar Songs From Tanzania, Kenya, Zambia and Congo (LP, Mississippi Records, 2026)

Als Mississippi Records een verzamel LP uitbrengt (aan digi doen ze niet!), sla dan toe en schaf 'm aan! Of het nu country blues is, calypso of muziek afkomstig van waar dan ook, de compilaties zijn altijd fantastisch samengesteld. Zo iets heet 'goede smaak hebben'. Daarnaast neemt MR ook nog eens de nodige, officiële heruitgaven van platen van helden als Michael Hurley en Dead Moon voor haar rekening. Hoe cool is dat?

'Bulayo' is een fraaie verzamelaar met daarop rustige, maar o zo subtiele en bezwerende gitaarmuziek uit het midden en oosten van Afrika. Het zijn zogenaamde field recordings uit 1979-1980. De plaat is voorzien van een prachtige inlay die de vertaalde teksten van de nummers, foto's en een verhaal over de opkomst (en ondergang) van de Afrikaanse fingerpicking' stijl bevat. Dit is een juweeltje! ■

ANDRÉ STEENBERGEN

LIVE

Geordie Greep (Live, 2026)

In de donkere wintermaanden rond februari zag ik dat Geordie Greep (voorheen black midi) een tour aankondigde door Europa. Ik was niet enorm bekend met zijn muziek maar ik wist wel dat dit een speciaal optreden zou worden. Toen ik binnenkwam zag ik al dat hij twee drummers mee had en dat betekend eigenlijk altijd een interessante show. Verder trad hij op met een basgitarist en speelde hij zelf op verschillende gitaren. De setlist was eigenlijk non-existent. Hij kwam rond kwart over 9 op en heeft tot ongeveer 11 uur lang gejammed. Deze jams klonken over het algemeen erg jazz-achtig maar soms klonk het bijna als metal. Dat kwam denk ik door de intensiteit waarmee de instrumenten werden bespeeld. Na deze jam heeft hij twee nummers gespeeld (bongo season en the new sound). Hij sloot de set af met een zin waarmee ik deze recensie ook wil eindigen namelijk: 'If you cant find the way home Here you can always swim home'. ■

JAMIE LEIJS

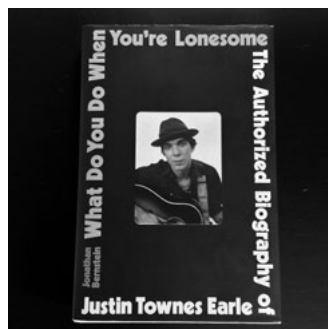

ALBUM

Mike Reed – The Separatist Party (LP, We Jazz / Astral Spirits, 2023)

Of ik meeging naar het Bimhuis te Amsterdam naar 'Mike Reed's The Separatist Party featuring Ben LaMar Gay, Bitchin Bajas & Marvin Tate'? Uh, come again? Mike wie? Mike met wat? Ik ging mee. De treinreis richting Amsterdam kostte minder tijd dan het uitspreken van deze naam met 24 lettergrepen. Reed en de zijnen trakteerden ons in het Bimhuis op een sublieme mix van kosmische Sun Ra klanken, Don Cherry's 'Organic Music', hynotiserende Ethiopique soul en bezwerende grooves (denk Terry Riley, denk subtiele Krautrock). Kortom, dit was eens wat anders en het klonk ook nog eens als een klok in die rode zaal met uitzicht over het IJ. Op de vraag aan de rustige Mike Reed (hij is de drummer) of hij ook nog vinyl bij zich had, veerde hij na het concert als het ware uit gepeins op. Hij vermoedde dat er nog een paar exemplaren van 'The Separatist Party' ergens in een koffer in de kledkamer lagen. Drie wist hij er te vinden. Ik was één van de gelukkigen. En ja, de plaat klinkt precies zoals hierboven beschreven, vet dus! In de winkel tref je deze LP niet snel aan; het naambordje in de platenbak van de betere vinylzaak kan dit niet aan. Daarom hebben Mike Reed en zijn gevolg daar nog geen eigen vakje, denk ik. Jammer... ■

ANDRÉ STEENBERGEN

BOEK

Jonathan Bernstein – What do you do when you're lonesome.

The authorized biography of Justin Townes Earle Het is een verhaal waarbij je blijft hopen op een goede afloop, ook al weet je dat het uiteindelijk een andere kant op gaat. Is de biografie van Justin Townes Earle dan nog leuk om te lezen? Ja, zeker. Het is een tijdsbeeld van de opkomst van de vele Americana singer-songwriters tegen het decor van een sterk gepolariseerd Verenigde Staten. Het is een verhaal over een zwaar getroebleerde man die de meest fantastische liedjes kon schrijven. En het is het verhaal van complexe (familie) relaties en de schaduwwijde van succes. Het boek zuigt je naar binnen, vreet je op, wat maakt dat je het in één keer uit wil lezen. ■

JAAP MAAS

ALBUM

Apeshit - Life! On TV - LP

Apeshit is één van vele de punkbands uit de eerste golf na corona. De meeste bands uit die golf begonnen rechttoe, rechtaan en luid. Dat geldt ook voor Apeshit's 10" ep Can I Be Your Monkey? uit 2023, hoewel daarop (vooral in het nummer Pinocchio) al wat bewogen werd in de richting die ze nu over de volle breedte verkennen. Brits, maar de post-punk voorbij, want daarvoor gelukkig te energiek en vaak ook te catchy. Lekker vlotte zanglijnen en gitaren die opvallend kletterend klateren, maar indien nodig ook nog gewoon ronken en razen. Alles in een voortreffelijk frisse en rijke productie van icoon (mogen we gerust zeggen) Frans Hagenaars. De punkbands uit de eerste golf na corona gaan elk hun richting en Apeshit bewijst dat dat goed kan uitpakken, want Life! On TV is een verrassing. ■

EDWIN TIMMERS

SINGLE

Stoflong – Zwarte Aarde – ep op de streamers

Op de website zwaremetal.com staat een ijzersterke recensie van Zwarte Aarde, de eerste ep van Stoflong. Onlangs had ik het geluk een pintje te drinken met Tijn Bosters, de zanger. Hij stak de loftrompet op Fluisteraars en ja, Stoflong houdt zich op in dezelfde alles verzengende turbulentie. Als de eerste associatie bij de bandnaam de Limburgse mijnen zijn, zit je meteen op het juiste spoor aangaande de teksten. Zwaremetal.com typte een paar rake regels voor ons uit: "Kon ik maar vluchten, kon ik maar verdwijnen. Alles, alles is eindig ... behalve het lijden" en "Waar het licht faalt, dooft de hoop. Waar het stof daalt, vergaan de longen." Woorden zo groot en kwetsbaar als de Twin Towers. Hele vette debuut-ep! ■

EDWIN TIMMERS

CHOREOGRAFIE VOOR EEN VLEUGEL

TEKST: MAARTJE KUNNEN

FOTO'S: RUBEN VAN WEEGBERG

Jarenlang heb je aandacht en liefde moeten ontberen. Je hebt opgevangen dat ze van je af wilden, maar niemand anders wilde je hebben. Eenzaam en verstoft sta je in een hoek. Het lijkt een eeuwigheid geleden dat iemand naar je luisterde. Tot die zomerdag. Een zonnestraal valt op je gouden letters. Een hand opent je houten klep. Vingers gaan over je toetsen. Deze melodie heb je nooit eerder gehoord. Het klinkt nog wat houterig, maar je mag dit liedje wel. Alles in je zegt: dit is een keerpunt.

De oude Crasselt & Rähse pianoforte van Suzanne Olde Rikkert speelt vandaag een hoofdrol. Op hem mag Suzanne testen hoe ze Personal Trainers nieuwste singel 'Tyres Skid' vanaf bladmuziek kan spelen. De pianoleraar is niemand minder dan de arrangeur van de muziek zelf, Abel Tuinstra. 'Flink veel pedaal, dan klinkt het al gauw ergens naar! Hier gebruik je

je ringvinger, dan staat alles meteen al goed.'

Abel is de toetsenist van Personal Trainer. Hij heeft van de twaalf nummers van hun nieuwe album arrangementen voor piano gemaakt. Zes daarvan worden binnenkort uitgebracht in een boek, waarvan zanger Willem Smit de omslag heeft geschilderd. We zien een vleugel met een roze vaas met bloemen en de ingelijste foto van een hondje erop. Het heeft iets van een kitscherig poesiealbumplaatje. Ernaast ligt een wc-rol, over de gehele lengte bedrukt met het hoofd van Willem. Eronder staat de albumtitel 'Human Assholes' en een qr-code. Onderdeel van de promoactie voor de albumrelease die 18 september in Koninklijk Theater Carré gaat plaatsvinden. Zijn hoofd kan zo vrij letterlijk contact maken met human assholes.

'We hebben die rollen verspreid in cafés in Amsterdam,' vertelt basist Ruben van Weegberg. 'Na ongeveer een uur kwamen de eerste reacties binnen. In bioscoop Lab111 was de wc verstopt ge-

raakt.' Vandaag zijn we in het huis van zijn moeder Suzanne, want zij is niet geheel toevallig uitverkoren om als eerste de bladmuziek te leren spelen. Als kind heeft ze pianoles gehad en ook tijdens en vlak na haar tijd op de toneelschool gebruikte ze de piano nog wel. Nu heeft ze echter 15 tot 20 jaar niet gespeeld. Het instrument heeft een tijd op Marktplaats gestaan, gratis. 'Ik heb er nog aan gedacht hem beneden op straat in het portiek te zetten, maar ik durfde hem niet zomaar naar buiten te takelen.' Ruben: 'De vraag is natuurlijk hoe graag je hem heel beneden wil krijgen.' Suzanne: 'Ik dacht meer aan de auto's die hieronder geparkeerd staan.'

Gelukkig dat hij toch bewaard is gebleven. Leraar en leerling gaan helemaal op in het stuk. De rechterhand heeft het al onder de knie. De linker moet nog flink aan de bak. Abel: 'We gaan hier springen. Breng je hand eerst in de juiste richting, dan kijken en van boven de noot benaderen!' Hoewel de piano jarenlang niet gestemd is,

klinkt het al best ergens naar. De les wordt gefilmd door Ruben, die alles glimlachend gadeslaat. Eigenlijk zou Willem nog komen zingen, maar hij is helaas ziek vandaag. Abel: 'Klassieke pianisten brengen hun elleboog naar buiten. Je kunt hier ook gaan hangen, dat doet Wibi ook.' Ruben: 'Doet Wibi dat ook?' Abel: 'Nou ja, weet ik veel.' En even later, Abel: 'Het is een beetje Rachmaninov.' Ruben, die Abels stem imiteert: 'Niet om mezelf op de schouder te kloppen hoor, maar het is een beetje Rachmaninov.'

Vijf jaar lang heeft Personal Trainer getoerd. Zo'n 80 tot 100 shows per jaar gespeeld op allerlei poppodia en festivals. Dat betekende vaak 6 tot 8 uur per dag in de bus

zitten. De leden waren moe en hebben een lange pauze genomen om zich te herbezinnen. Nu met Carré in het vooruitzicht hebben ze er weer zin in. Ruben: 'We hebben nog nooit zoveel gerepeteerd! Ze moeten op een andere manier nadenken wat betreft lichtplan, volgorde, blazers en theatelement. Het boort creativiteit aan.

Het klavier is een belangrijk thema bij deze albumrelease. Op het podium zal een gigantische vleugel komen te staan, van zo'n 5 meter lang. De elektrische piano komt erin te staan. Het is het geesteskind van gitarist Mart Boumans. Samen met zijn vader heeft hij het gevaarte ontworpen, gebouwd, geschuurd en gelakt. Het bestaat uit drie losse delen. Middels een

speciale choreografie kunnen alle bandleden en de vleugelonderdelen een plaatsje in de tourbus krijgen. Daar wordt nog op geoefend. Het zal even wennen worden voor de fans van deze moshpitband die al twee keer Paradiso uitverkocht. Abel: 'De nieuwe plaat is veel introspectiever. Het is gewoon heel mooie muziek.' Uiteindelijk gaan ze wel gewoon de festivals langs. Daar hebben ze ook weer zin in. Rubens moeder Suzanne heeft er eveneens zin in gekregen. 'Heel leuk dit! Ik ga weer pianospelen. Dan word jij mijn leraar.' Abel: 'Ja, ik kan best af en toe even langs-komen.' Is de zon wat feller gaan schijnen? De oude Crasselt & Rähse lijkt net wat meer te glanzen dan eerder vandaag.. ■

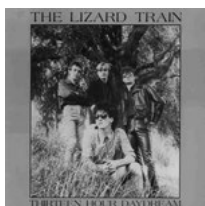
De underground gitaarrockscene uit de jaren '80 van de vorige eeuw was niet voor één gat te vangen. (Hardcore) punk, 60s psychedelica, folk(rock), garagerock, hardrock, bezeten country(rock) en pure (jangle) pop in een tijd van economische tegenspoed en kitscherige, pompeuze mainstreammuziek inclusief flamboyante uitdossingen. Jonge gastjes en meisjes smeten al hun invloeden door de gehaktmolen en voilà... In deze editie van Bukblad duik ik in één van de betere godvergeten gitaarbands uit Australië van de tweede helft jaren '80 en begin jaren '90 die naadloos past in deze trend: The Lizard Train.

TEKST: JEROEN DIJKEMA

Wie al met slechts de kleine teen in de alternatieve gitaarrockpoel zit, weet dat wat uit Australië komt bovendrijven, net even een tikkeltje gevaarlijker is dan het gros. Net wat ruiger, net wat smeriger, net wat valser, net wat meer emotioneel bedorven dan de rest van de wereld. Wie weet wat er in het modderige water, het bier of de drugs zit daar down under? Of misschien is het simpelweg de grootte en het isolement van het continent en het feit dat een deel van de bevolking afstamt van gevangenen uit Europa.

Afijn, voer voor sociologen. The Lizard Train mistaait niet in het rijtje illustere en linke Australische bands zoals... (vul zelf een aantal van je favoriete Australische bands uit de jaren '80 in). The Lizard Train werd in 1985 opgericht in Adelaide, een grote stad aan de zuidkant, door Chris Willard (gitaar, lead vocalen), Phil Drew (gitaar, vocalen), Shane Bloffwitch (bas, vocalen) en David Creese (drums, vocalen).

MET THE LIZARD TRAIN NAAR HET EINDE VAN DE WERELD

Als de acid 'dropt'

In 1986 volgt het eerste wapenfeit, de vier nummers tellende EP 'Thirteen Hour Daydream' op het Australische Greasy Pop Records. Qua looks en sound past dit fijne debuut bij de Cali-

fornische Paisley Underground beweging begin jaren '80, minus de countryrockinvloeden. Met name de scherpe psychedelische gitaren en de vocale overgave van de vroegere The Dream Syndicate zijn een ijkpunt. Anders dan die band zijn de songs compacter en heavier. De EP geeft direct gas met 'Explosion in a room'. Twee rauwe gitaren buitelen uitwaaijend om elkaar heen gesteund door een oerwoud-ritme en stuwende bas. 'Something gone wrong in that room', zingt Willard vol overgave. 'That Chain Lightning' voert het tempo nog wat verder op. Met het prachtige en harmonieuze 'Seventh Hea-

ven' laat The Lizard Train zich van een gevoeliger kant horen. De EP eindigt met de heftige psychedelische rock van 'When The Acid Drops' (gitarist Willard speelde overigens eerder in een band die Acid Drops heette). Zo psychedelisch en losgeslagen als op deze EP zou de band in de toekomst nog maar sporadisch klinken.

Slippery

De EP trekt ook de aandacht in Europa, waardoor de band in 1987 voor het eerst op tour gaat buiten Australië. Zo staat The Lizard Train op zondag 20 september 1987 op de planken van de Vera in Groningen. In diezelfde maand verschijnt het eerste album 'Slippery', gestoken in een abstracte, wat anonieme hoes. De plaat is even slikken voor de liefhebbers van het ruige psychedelische gitaar-

feest van de eerdere worp. De plaat is minder rauw en overdonderend. Daarvoor in de plaats een beter uitgekristalliseerde sound, meer een zacht-hard dynamiek en betere licht-psychedelische jangle pop-liedjes zoals het openingssalvo 'Nude on Fire', 'Ever Been There' en even verderop 'Who Hates You' en de single 'Beauty Underground'. Willard zingt fijnzinniger, maar vliegt soms vocaal nog steeds wat onbehouwen en dramatisch uit de bocht. Voor mij is dat deels de charme van deze band die op andere momenten juist weer verrassend harmonieuze samenzang laat horen. 'Why does it end up that I lose? That I never win', vraagt Willard zich af in 'Who Hates You'. Tekstueel is een 'Slippery' een duister album over (zelf)moord en de dood, depressiviteit, verlies, liefde en haat. File under: ergens tussen je The Gun Club, The Sidewinders, Angst en Cheater Slicks LP's.

Trein dendert door naar summum, maar verliest onderweg passagier

'Slippery' is de opmaat en blauwdruk naar volgens de aficionado's het beste album 'The Ride', uitgebracht in 1990 op wederom Greasy

Pop Records en waarop de groep inmiddels gede-cimeerd is tot trio (gitarist Phil Drew werd doodleuk gevraagd de band te verlaten, want de rest kon 'm niet meer verdragen). We zijn dan nog steeds een jaar verwijderd van The Year Punk Broke (iets met Seattle en zo). Met een gitarist minder, maar een gezonde dosis kapsones rijker opent het album overtuigend met de punky meezinger 'She Gets Me' (inclusief 'oh oh oh's'). In een eerlijkere wereld

zou dit een grote hit in de alternatieve muzieklijsten zijn geweest. Er wordt zelfs een 12inch uitgebracht van het lied vergezeld met drie non-album liedjes. 'Love at light speed' houdt vervolgens de vaart erin á la Moving Targets en latere Hüsker Dü. Die invloeden horen we vaker terug op dit album (zoals op 'Bodyguard' en 'Motorcycle of Love'). 'Nirvana' is weer een voorbeeld van een prachtige hard-zacht ballade met samenzang waar de groep patent op heeft. Verrassend is 'L.I.P.', dat klinkt als een nogal onsubtiele maar niet onplezierige wijze ode aan het baanbrekende New Yorkse experimentele synth punk duo Suicide, waarin ze een typisch motiefje van die legendarische band verbinden aan stevige gitaarrock.

Kom maar op met die wah wah

Ondanks de grotere interesse in independent gitaar-rockbands na de doorbraak van de Seattle bands, blijft commercieel succes uit voor de band. De groep laat zich

niet van de wijs brengen en in 1992 verschijnt het korte, wat onevenwichtige, grotendeels hard rockende derde album 'Get Yer Wah Wahs Out' (de titel een knipoog naar een liveplaat van The Rolling Stones en het vervormende, jankende effectpedaal) op Shagpile, onderdeel van Shock records. Gitarist Willard eigent zich op album 'The Ride' al de bijnaam 'Wah wah' toe, maar doet het op die plaat nog geen eer aan. Dat wordt op GYWWsO met opener 'Such a nice girl' direct rechtgezet. Rollende drums, een vette smerige fuzz-riff zijn de opmaat voor het waarschijnlijk het ruigste nummer dat de groep ooit

opnam en waarin de wah-wah welig tiert. Als 'Touch me I'm Sick' van Mudhoney je ding is, dan knalt deze song je kop er in één keer af. Sowie-so zijn de gitaren op deze plaat meer naar voren gemixt en wordt er rijkelijk gesoleerd en het wah wah-pedaal ingetrapt, perfect aansluitend op andere bands die op dat moment noisy gitaarsongs koppelden aan intense solo's (zie Dinosaur jr of Screaming Trees). Het spannende 'Nervous' laat het hoge adrenalineniveau moeiteloos vast. 'Cold Outside' kenmerkt zich door weer een Suicide-achtig motiefje. Er valt weer genoeg te genieten op deze plaat.

Kleine cultstatus

'Get Yer Wah Wahs Out' was mijn eerste plaat van The Lizard Train en is wat mij betreft niet helemaal exemplarisch van wat daarvoor kwam, hoewel het onmiskenbaar dezelfde band is. De plaat markeert een duidelijke muzikale verandering naar beter geproduceerde maar ook iets plattere alternatieve gitaarrock typisch voor de eerste helft van de jaren '90. Voor mij mist het de gekte en het speciale van de eerste platen. Want hoewel mijn reis met The Lizard Train hier stopt, verschenen er alleen op cd nog een EP ('Couch' uit 1993, met onder andere een wat belegen heropname van 'Seventh Heaven') en album (zwanenzang 'Everything Moves' uit 1995, geproduceerd door Steve Albini). Deze titels ken ik niet goed genoeg om er lang bij stil te staan. Ze namen nog video's op voor de singles 'The Fire That

Melts You' en 'It All Came From Nothing', misschien in de hoop het alternatieve MTV-publiek te bereiken (tevergeefs). Je kunt de video's terugvinden op YouTube. Ze klinken veelbelovend genoeg om opnieuw op The Lizard Train te hopen en de hele rit uit te zitten. Hoewel de band in Australië een kleine cultstatus geniet (Spencer P. Jones was bijvoorbeeld groot fan) is er helaas bar weinig informatie te vinden over de band op schrift en online. De biografie van de band is vrij eenvoudig en voordelig te krijgen. Doe jezelf en de band een plezier en neem The Lizard Train naar het einde van de wereld. ■

DEAR ALGORITHM, I'M BREAKING UP WITH YOU

TEKST: INGRID ENACHE

I recently had a conversation with a stranger who was going on vacation to my city. When I heard he was headed there, and that it was going to be his first visit, I excitedly asked him what he's looking forward to visiting. His reply, just as eager as my question, was a short one: he had no idea, because he would ask ChatGPT for a full itinerary once he arrived. The lack of spontaneity and interest, paired with the full trust in an AI agent that would no doubt offer him the most surface-level, generic guide to my city made me sad.

How does this link to music? Well, if we're starting to source our holiday itineraries, grocery lists and other practical things from AI, two things will happen. First, everyone's going to have the same exact homogenised life. We'll all visit the same landmarks, take the same photographs and then go stand in line at the one restaurant that

got recommended to everyone. Second, it will be easier, if not inevitable, to get the more emotional, unique parts of your personality influenced by AI suggestions as well. Things like your sense of style, humour and music taste. And you don't have to ask ChatGPT "What should I listen to today?" for that to happen.

Streaming platforms use algorithms and machine learning to recommend songs that "you might like". Sometimes they might hit the mark, but most often the songs suggested have less to do with your taste and more to do with how much labels are willing to invest in their promotion. Let's say you start digging deeper, you don't want to take the first picks that your streaming service offers you. So you dive into some playlists. But you're not in the clear yet: editorial playlists on Spotify, for instance, are less and less curated by people and more and more outsourced to algorithms, once

again influenced by major labels and major budgets. Did you ever see that little tag called 'for you' at the bottom of a playlist? What makes them yours, at the end of the day, if you have no memories attached to them? If algorithms and labels specifically put them there, 'for you' and for millions of others?

And if everything has a bias, how do you reconnect with that joy of finding a song that feels like it's fully new and fully yours? I propose we go back to the core of what music is: connection, empathy and emotion. Three things that ChatGPT will never experience (except for connection to the internet). I encourage you to be intentional with your discovery, actively seek out music, attentively listen to it and form your own opinions around it. Up next I wrote some actions that will flex your spontaneity muscle and put the discovery process back into your own hands, away from corporate platforms and robotic platitudes. ■

Check which songs were released on your birthday and/or birth year.

You can go on rateyourmusic.com/charts and fill in your birthday

Go to a record store and pick a vinyl/CD based solely on the cover.

BONUS RECORD STORE ROUND:

Ask another customer or an employee to recommend you an album.

Spend one hour intentionally researching out a new music genre.

You can find every genre ever at everynoise.com

Find and listen to the full soundtrack of your favourite film.

Ask a stranger wearing headphones on the street what they are listening to.

It's like the tiktok trend... but not filmed AND genuine.

When you're at a bar/restaurant and you like the music, ask the waiter to send you the playlist/album.

Let a community radio station introduce you to new songs!

Find them on community-radio-index.com

BONUS RADIO ROUND:

Pick a country you'd like to visit and check out one of their local radio stations.

Find them on radio.garden

Next time you go on a date, ask your partner to recommend you some songs.

Bonus points if it's a first date, just use it as an icebreaker.

Go to a local show in your area where you don't know the bands.

Discover their music then and there, LIVE!

Ask a friend to make up a prompt like these ones for you.

Maybe there's an activity you can do together to find new music! ♡ ♡

TASTBARE AFSPEELLIJSTEN

Verzamelplaten bestaan al heel lang en slurpen geen energie. Platen met de titel 'The Best Of' bewandelen een wankel pad, want wat zijn de beste songs? De collectie weerspiegelt de grillen en voorkeuren van de samensteller, een mens. Afspeellijsten doen dat vaak ook, zolang ze door mensen gemaakt zijn.

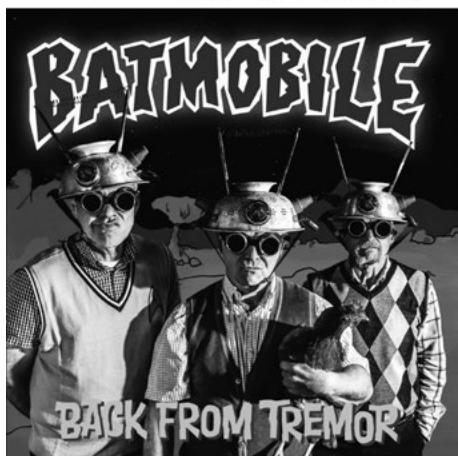
TEKST: EDWIN TIMMERS

Een verzamelplaat is tastbaar, ze is een fysieke drager. Een afspeellijst is virtueel, die heeft geen fysieke drager, tenminste, dat zou je kunnen beweren. Maar ook een afspeellijst heeft een drager en die drager staat in het landschap, soms torenhoog. Afspeellijsten worden 'gedragen' door energieslurpende datacenters. De bouw van zo'n opslagruimte kost 800 miljoen euro, wist me onlangs iemand te vertellen die bij de bouw ervan betrokken is. Is het ding gereed, dan levert het dagelijks zo'n 15 miljoen euro op. Simpel gerekend is de investering dus in nauwelijks twee maanden terugverdiend. Wat ik hiervan mag geloven, weet ik niet, maar zelfs de halve waarheid is al verbazingwekkend. Helaas is de drager van afspeellijsten niet in het bezit van de luisteraar. Wie wel eigenaar is, dat laat zich raden. Die eigenaar beschikt dus over hetgeen de luisteraar wil horen. Over bezit, over de kwalijke kanten daarvan, is veel geschreven. Mocht je daarover meer willen weten, raadpleeg dan die boeken. Wat betreft verzamelplaten wil ik zeggen dat het bezitten ervan vooral mooi is vanwege het kunnen beschikken over wat de plaat te bieden heeft.

Men pleegt wel eens te zeggen dat het bezit het einde van het verlangen is. Geldt dat ook voor platen? James Buchan noemt geld 'bevoren verlangen' in zijn boek met die twee woorden als titel. Bevroren verlangen, precies dat is wat een plaat is. Zet de naald erop en het verlangen vindt zijn genoegdoening, en daarmee zijn bevrijding, ijs wordt water, de kleine dood; haal de naald eraf en het verlangen herstelt zich. Sterker nog, het object, de tastbare plaat met z'n artwork, triggert het verlangen nog voordat hij klinkt en wel bij het uit de kast nemen ervan. Wie een plaat bezit, kan vrij beschikken over de genoegdoening van zijn verlangen, en dat oneindig. Als bijvoorbeeld Spotify over de kop gaat, waar blijft dan de muziek? Als een datacenter ophoudt te bestaan, waar blijven dan de data? Veel, heel veel afspeellijsten zijn prachtig, maar ik vertrouw de eigenaren van de (fysieke) drager niet. Daarom tip ik hier drie recentelijk verschenen verzamelplaten. Ze verdienen een plek in jouw kast. ■

BATMOBILE VOOR BEGINNERS

ONLANGS VERSCHIEEN EEN NIEUWE ELPEE VAN BATMOBILE: "BACK FROM TREMOR".

HET IS LANG GELEDEN DAT EEN PLAAT DAGEN LANG OP MIJN DRAAITAFEL BLIJFT LIGGEN EN DAT HIJ TELKENS DE OPWINDING VEROOZAAKT DIE IK BIJ DE EERSTE DRAAIBEURT VOELDE. IK HAD HIER NIET OP GEREKEND. DE TWEE ELPEES DIE ZE HIERVOOR MAAKTEN ("BRAND NEW BLISTERS" IN 2017 EN "BRACE FOR IMPACT" IN 2023) ZIJN HEEL GOED MAAR NAAR MIJN IDEE IETS GEFORCEERD, IETS TE STIJF, ALSOF ZE TE GRAAG WILDEN LATEN HOREN DAT ZE HET NOG NIET HADDEN VERLEERD.

DE LIEDJES OP "BACK FROM TREMOR" KLINKEN 100% BATMOBILE, MET AL DE KLEINE DETAILS DIE HUN UNIEK MAKEN. ZO ZIT ER IN "SHADOW OF ME" EEN MINIMAAL KOORTJE DAT HET LIED OPTILT NAAR EEN NIVEAU DAT ANDERE BANDS IN DIT GENRE ZELDEN OF NOOIT HAVEN.

HA! IK KEEK NET EVEN OP DISCOGS NAAR DE DISCOGRAFIE VAN BATMOBILE EN ZAG DAT MIJN VERZAMELING VERRE VAN COMPLEET IS. DE BAND HEEFT VEEL MEER SINGELTJES GEMAAKT DAN IK DACHT. DIT IS INFORMATIE DIE ERNSTIG AFLEIDT VAN HET VERHAAL DAT IK HIER EN NU WIL VERTELLEN. IK BEDOEL, IK NEEM AAN DAT U NIET ECHT GEÏNTERESSEERD BENT IN MIJN WORSTELINGEN MET MIJN UIT DE HAND GELOPEN VINYL-VERSLAVING.

MIJN GEHEUGEN IS ONBETROUWBAAR ALS HET GAAT OM DATUMS EN JAARTALLEN. VOLGENS MIJ HOORDE IK BATMOBILE VOOR HET EERST OP EEN CASSETTE-BANDJE DAT ZE INSTUURDEN NAAR HET STRIP-TIJDSCRIFT EPPO. DE REDACTIE HAD EEN BANDJES WEDSTRIJP BEDACHT EN HET AANTAL INZENDINGEN WAS VEEL GROTER DAN ZE HADDEN VERWACHT. IK WERKTE DESTIJD (1984?) ALS FREELANCE LETTERAAR VOOR EPPO EN BOOD AAN OM AL DIE CASSETTES TE BELUISTEREN EN TE BEOORDELEN.

IK HEB NIET VEEL LAST VAN SMAAK MAAR WAT IK ME HERINNER VAN WAT ER OP DIE DOOS CASSETTES TE HOREN VIEL WERD IK NIET VROUWK. SLECHTE LIEDJES, NEE, INSPIRATIELOZE LIEDJES EN ALLES GESPEELD ZONDER EEN VONKJE HEILIG VUUR. OP EEN UITZONDERING NA: EEN BANDJE MET DRIE EIGEN NUMMERS VAN EEN BAND DIE ZICH BATMOBILE NOEMDE. ALS IK ME HET GOED HERINNER (EN IK ZEI AL: ALS IK U WAS ZOU IK MIJN GEHEUGEN BESLIST NIET VERTROUWEN) GING HET OM "SCUM OF THE NEIGHBOURHOOD", "HAMMER KILLINGS" EN "BAT ATTACK". VOOR MIJ WAS DUIDELIJK DAT DIT DE ONBETWISTE WINNAAR WAS, MAAR DE EPPO-REDACTIE BESLOOT OM VOLSTREKT ONDUIDELIJKE REDENEN DE HOOFDPRIJS TOE TE

KENNEN AAN IEMAND DIE MET EEN CASIO-ORGEL EEN VAAG LIEDEJE ZONG WAARVAN DE MELODIE NIET NA TE FLUITEN WAS. DE EERSTE KEER DAT IK BATMOBILE LIVE MEE-MAAKTE WAS ALS VOORPROGRAMMA VAN DE BAND FRENZY. HET OPTREDEN VOND PLAATS IN DE KELDER VAN EEN LEEGSTAAND PAKHUIS AAN DE VEEMKADE IN AMSTERDAM. OM DAAR TE KOMEN MOEST JE EEN TRAP AF WAAR HET WATER AF STROOMDE. HET PAKHUIS STOND NIET VOOR NIKS LEEG, HET WAS ZO LEK ALS EEN MANDJE. (WIE NU IN AMSTERDAM LEEFT KAN ZICH GEEN VOORSTELLING MAKEN VAN WAT EEN AGGENEBISCHE TERINGBENDE GROTE DELEN VAN DE STAD IN DE JAREN TACHTIG WAREN, MAAR LAAT IK ME BIJ HET ONDERWERP PROB-EREN TE HOUDEN. OMDAT IK MIJN TEKSTEN VER-ZIN TERWIJL IK ZE OPSCHRIJF WIL IK NOG WEL EENS VERGETEN WAT IK EIGENLIJK WIL VER-TELLEN. MAAR GOED, U MIST NIKS, WANT HET IS ALLEMAAL NIET VAN LEVENSBELANG.) IN HET WAREN LAGEN ALLE KABELS VOOR DE APPARA-TUUR EN IK VERMOED DAT DE BRANDWEER NIET WAS GEWEEST OM DIT GOED TE KEUREN. MAAR IK WILDE BATMOBILE EN FRENZY PER SE ZIEN SPELEN DUS IK HEB MIJN BROEKSPIJPEN OPGEROLD EN GEPROBEERD MIJN GEEN VOOR-STELLING TE MAKEN VAN WAT ER ALLEMAAL ZOU KUNNEN GEBEUREN MET AL DIE HALFGARE ELEKTRA-KABELS DIE IN HET WATER LAGEN IN EEN KELDER MET 250 MENSEN EN MAAR EEN IN-& UITGANG. DAT GING ME MAKKELIJK AF WANT BATMOBILE WAS LIVE FANTASTISCH. (FRENZY OOK, MAAR IK MOET ME HELAAS BEPERKEN IN DEZE RUBRIEK, DUS ALS U WILT WETEN WAT U DESTIJD'S GEMIST HEEFT, KUNT U OP YOUTUBE VAST WAT VIDEO'S VINDEN VAN FRENZY UIT MIDDEN JAREN TACHTIG.) NET ALS OP HUN ALLEREERSTE DEMO-BAND-JE DAT ZE NAAR DE EPP0 HADDEN GESTUURD (EN WAT TOT MIJN VERRASSING NIET HUN ALLEREERSTE DEMO WAS: IN DE ARCHIEVEN VAN DIGGIN' DEMO'S VOND IK EEN TAPE MET ALLEMAAL COVERS VAN ROCKABILLY-KLASSIEKERS, EN DIE MOET ZIJN GEMAAKT VOORPAT ZE DEMO'S OPNAMEN MET EIGEN LIEDJES) HAD BATMOBILE VAN MEET AF AAN EEN ONMISKENBAAR EIGEN GELUID WAAR IK HEEL LEKKER OP GA. IN DIT GENRE, DAT PSYCHOBILLY WORDT GENOEMD, WERD, MET

NAME IN DE JAREN TACHTIG, HEEL VEEL GOEDE MUZIEK GEMAAKT, MAAR IK HOUD VAN MUZIEK DIE LIJKT OP DE EERSTE HANDVOL LIE-DJES VAN HET JOHNNY BURNETTE TRIO. DAT PURE, DIE 100% ROCKABILLY, IS VOOR MIJ DE REPEN DAT IK ZO GRAAG NAAR BATMOBILE LUISTER. EN WAAROM IK HUN MEEST RECEN-TE ELPEE ZO GOED VIND!

IK SNAP DAT MUZIKANTEN ZICH WILLEN ONT-WIKKELEN, MAAR IN DE PRAKTIJK KOMT HET ER VAAK OP NEER DAT ALLEEN DE EERSTE PLAAT GOED IS EN ALLE VOLGENDE PLATEN STEEDS MINDER LIJKEN OP DIE EERSTE PLAAT. DAAROM HIELD IK VAN DE LIEDJES VAN GARY GLITTER: DIE KLONKEN ALLEMAAL HETZELFDE. AI, GARY GLITTER... DE MAN ZIT VOLGENS MIJ NOG STEEDS OPGESLOTEN WEGENS SEX MET KLEINE MEISJES. IK VIND HET MOEILIJK OM NOG NAAR ZIJN MUZIEK TE LUISTEREN. DAT IS BEHOORLIJK SNEU VOOR MIJ WANT IK WAS OOIET EEN ENORME FAN VAN ZIJN MUZIEK EN IN DE KAST STAAT EEN HALVE METER GARY GLITTER.

BATMOBILE HIELD OOK VAN DE MUZIEK VAN GARY GLITTER. ZE HEBBEN DIVERSE VAN ZIJN LIEDJES GECOVERED. ONDER ANDERE "DO YOU WANNA TOUCH" EN "HELLO, HELLO, I'M BACK AGAIN". EN ZE HEBBEN OOK WAT ANDE-RE GLAMROCK-HITS IN EEN PSYCHOBILLY-JASJE GESTOKEN. OP HET YOUTUBE-KANAAL HANK-ABILLY CULT TV STAAT EEN FRAAIE COMPI-LATIE VAN PSYCHOBILLY-BANDS DIE GLAMROCK LIEDJES ONDER HANDEN HEBBEN GENOMEN. ZE KOMEN GEEN VAN ALLEN IN DE BUURT VAN BATMOBILE, MAAR HEE, JE HEBT OOK EEN REFERENTIE-KADER NODIG.

EEN NIEUWE RUBRIEK BEGINT ALTIJD WAT ONWENNIG EN GEBREKKIG, MAAR HEE... WORDT VERVOLGD!

SOUNDTRACK 1

BATMOBILE - SHADOW OF ME

FRENZY - ROBOT RIOT

GARY GLITTER - I'M THE LEADER OF
THE GANG

BATMOBILE - HELLO, HELLO, I'M BACK
AGAIN

BIG SIX - TIGERFEET

ZIEK GOED GESCHOTEN

TEKST: EDWIN TIMMERS

FOTO'S: JENS UNTITLED PHOTOGRAPHY

Rube en Lola zitten in een auto en rijden naar een volgende slaappleats in Zweden. Het is half acht pm. Wie er aan het stuur zit, weet ik niet. Rube praat, zoveel is zeker, over Sick Shooters, niet de eerste band waarin hij zingt. "Als je klaar bent met punk, ga je rock&roll maken." Zijn eerste ervaringen als zanger deed hij op in No Brains.

Ik weet nog waar ik was toen ik de opnames voor de debuutplaat van Sick Shooters voor het eerst hoorde. De mooie dagen na kerst vorig jaar. Ik smeerde stucpasta op de muren van een slaapkamer. Rube had me een 'geheim' Soundcloud-linkje gestuurd en was benieuwd wat ik ervan vond. Bam, dit was geprivilegieerd genieten. En ik was verrast, zeer verrast. Vier punks uit het Utrecht van nu liepen de brug die pubrock met punkrock verbindt tegen de klok in over. Een duik in de rock&roll-historie en weer bovenkomen in 2025, zonder een zweempje retro en met opvallend catchy songs. Hoe kan dat, hoe is dit mogelijk?

Rube en Kees zijn de helft van No brains en Laurens en Bradley waren Spurn. Wat ik niet wist, is dat Kees op zeker moment de drumcomputer van Spurn verving. In die samenwerking ligt de kiem

van Sick Shooters. Een zijkiem is dat zowel Bradley als Kees met gitaar én drumkit overweg kunnen. Samen met Laurens vatte Kees het plan op om met twee gitaristen de garage/country-richting te gaan verkennen. Dat plan ging de ijskast in bij het rijzen van de vraag: waarom gaan we niet gewoon meer richting rock&roll? Goeie vraag en zelden pakte het antwoord zo goed uit. Super Sonic Rock Saga is een instant classic en ik ben niet de enige die dat zo ziet. Een vuurtje begint bij brandbaar materiaal en een vonk. De vonk kwam van Gilian van Wap Shoo Wap Records. Daarover zo meer.

"We maken de nummers samen," zegt Rube. "De gitaristen spelen riffjes – Laurens is heel goed in het maken van catchy riffjes en Kees als lead gitarist komt met de lickjes. Hiermee gaan we aan de

slag. We nemen het op en gaan er een volgende keer mee verder. Zo gaat het. Ik schrijf de teksten en als ik er niet uitkom, helpen de anderen me verder. We repeteren bij dB's. Daar namen we vier demo's op op een interface. Die demo's gaven we aan Gilian tijdens een rock&roll-feest. Halverwege het eerste nummer wist hij al genoeg: "Kunnen jullie in november de studio in voor een plaat?" Gaan we doen, we hadden nog vier maanden, met wat vakantie en zo ertussen. Never Comin' Home hebben we één dag vóór de tweedaagse

studiosessie ... [hier hapert de telefoonverbinding even] ... tijdens de opnamedag nog wat aan geschaaft. Wap Shoo Wap financierde en binnen een jaar gingen we van het schrijven van de eerste nummers naar de debuutplaat, die in maart verscheen."

Urgentie is een groot goed. Dit artikel is in het uur volgend op het gesprek met Rube geschreven. Moet ik het nog rekken? Voor de zevende keer achtereen zet ik Never Comin' Home op, nummer 1, kant B. Is het één dag vóór de studiosessie geschreven? Ik wil

het graag geloven, dus ik geloof het. Laat het een mythe zijn, want ik smul van rock&roll-mythes.

Ik hoor het tikken van een richtingaanwijzer en verder is het stil in de auto. Hoor ik nu het openen van een zijportier? Rube? Een paar tellen later zegt hij dat ze het dorpje inrijden waar ze willen overnachten. "Even kijken waar we kunnen parkeren. Er staan hier overal borden die zeggen dat we er niet mogen inrijden." ■

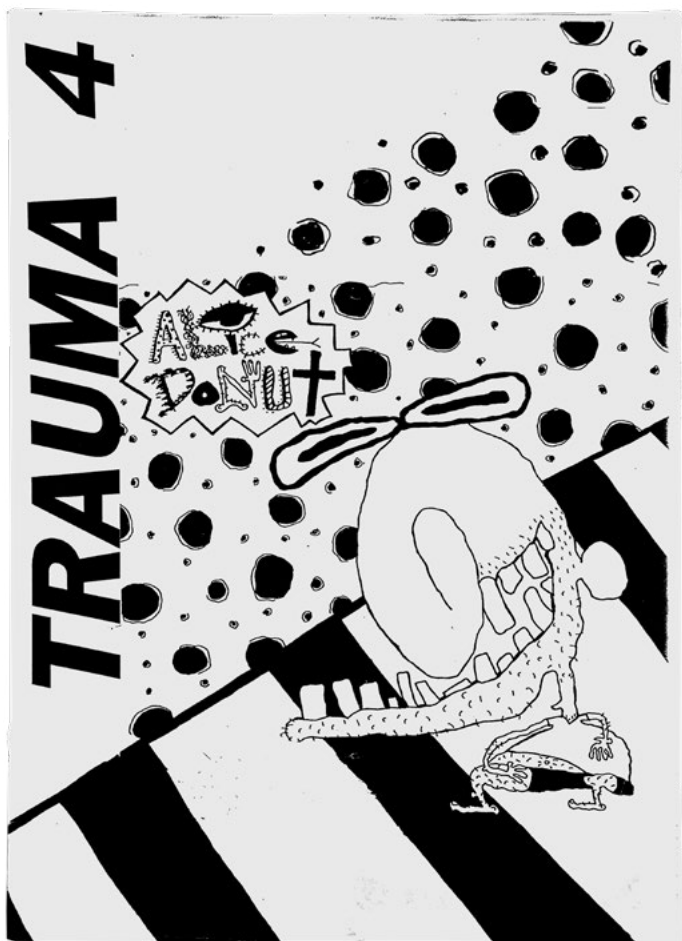
EEN ODE AAN OORSPRONKELIJKE WORTELROT

TEKST EN FOTO'S:
JAAP MAAS

REAL BLACK GUYS, SORTA BLUESY
WHITE GUYS, DIXIE-FRIED COUNTRY
SINGERS & OPAY DOLLS, DEMENTED
HILBILLIES, HONKY TONK CASUALTIES
& OTHER ASSORTED TALENTED &
SEMI-TALENTED PERFORMERS.

- JOHN EDWARD MERMIS (BETER BEKEND ALS LONG GONE JOHN)

Sommige platen zijn verzamelalbums. Andere zijn geschiedenisboeken. Root Damage hoort zonder twijfel in die tweede categorie. Die gedachte kreeg ik niet meteen toen ik de plaat voor het eerst hoorde, maar pas toen ik via de plaatselijke vinyldealer een stapeltje oude nummers van het fanzine en mailordermagazine Trauma op de kop tikte. Bladerend door nummer 4 uit 1993 stuitte ik op een klein nieuwsbericht: vanaf dat moment waren platen van Sympathy For The Record Industry (SFTRI) ook via Trauma te bestellen. Tot die tijd moest je er maar net de juiste weg naartoe weten. Anno nu zou je denken dat zoiets geen probleem meer is; alles is immers met een paar zoekopdrachten te vinden. Toch werkt dat minder goed dan je zou verwachten. Soms heb je nog steeds iemand nodig die een boek uit de kast trekt. Of een algoritme dat precies de juiste bladzijde openslaat. Bij deze.

COVER FANZINE
TRAUMA NUMMER 4
UIT 1993

De meer dan uitstekende verzamelaar Root Damage verscheen in 2003 als dubbel-lp met 28 nummer (de cd-versie met maar liefst 49 nummers). Een serieus dik boek dus. Geschreven door Long Gone John, de creatieve geest van Sympathy For The Record Industry. Hij is gaan grasduinen in zijn catalogus, op zoek naar de blues-output tussen 1989 en 2003. Wat over bleef zijn tracks die, zoals hij zelf zegt, zoete countryballads zijn, moderne interpre-

taties en ontheiligingen van de blues tot wilde honky-tonk-rommel. Het zorgt voor een smerige, ruige luisterervaring.

Dat vertaalt zich in 'hoofdstuk één' (kant a) direct in een opener van jewelste. Georgia Woman van R.L. Burnside, opgevolgd door Length of Pipe, twee blues stompers. De ene van R.L. in de traditionele Mississippi Delta Blues traditie, en de andere met Medway Delta Sound saus van Billy Chil-

dish. Mr. Airplane Man gaat er met de eerste cover vandoor, Sun Sinking Low van Fred McDowell. Tussendoor en afsluitend een fijne mix van Americana en alt-country. We komen in South Filthy voor de eerste keer monsieur Jeffrey Evans tegen, hij zal in volgende hoofdstukken nog een belangrijke rol spelen.

Hoofdstuk 2 (kant b) kan niet misgaan. Memphis finest in de vorm Jack Yarber en Reigning

Sound. Vervolgens wordt er wederom een duit in het zakje gedaan door de Medway Delta in de vorm van Holly Golightly en The Black Hands. Maar we trappen af met Speedball Baby, een rauwe mix van gospel en blues. En dan is daar dan toch de eerste echte country tearjerker, Needless van de dames van Kirby Grips steekt direct in je hart. Langzaam dreigen de ogen toch wat zwaar te worden. Gelukkig, daar zijn de Deadly Snakes uit Canada, blijkbaar waren ze er doodziek van dat vierde-generatie punk- en indiebands rock-'n-roll als een ironische grap behandelden. Oplossing: zelf aan de bak. En dat is gelukt.

Ogen weer open. Hoofdstuk 3 (kant c). Hier leren we de meer

bluesrock kant van SFTRI kennen. Er wordt behoorlijk gas gegeven in de eerste twee nummers. Dan komen we Jack Oblivian weer tegen in de Tearjerkers met een klassieke country ballade. Even weer de rust in het hoofdstuk, gelukkig weet Gibson Bros het weer op te schudden. En eindigen we met de prachtige ballad Two Thiefs van Compulsive Gamblers.

Hoofdstuk 4 (kant d) aangebracht op de draaitafel. Veel meer kan er niet te vertellen zijn. Toch nog zeven nummers. Venijn in de staart? We zijn het intussen gewend dat elk hoofdstuk begint met vuur, in dit geval van de Panther Burns, om vervolgens dieper af te zakken in de zielenroerselen van de artiesten en te eindigen via '68 Comeback met een nummer van

Beck. Een nummer van voordat hij miljoenen platen verkocht. Dit is de perfecte afsluiter. Het nummer heeft de feel en sound van de plaat, maar de typisch voor Beck wat dromerige en vreemde tekst, die wel degelijk ergens over gaat. Het boek is uit. Het was een mooi verhaal, het vertelde ons dat er nog veel meer is waar dit vandaan komt. Platen te ontdekken. Dat er elk jaar artiesten opstaan die de roots opnieuw vormgeven. Het boek is dus figuurlijk uit, want de nummers kunnen we blijven luisteren en ze blijven de verhalen tegen ons vertellen. Echter het boek van SFTRI is al een tijd zo goed als gesloten. Er worden nog wel wat platen uitgebracht, maar het niveau en de passie die je in elk nummer op deze plaat voelt, is verdwenen.

Het laatste woord is aan Long Gone John zelf die over de compilatie zegt: "This collection is dedicated to rail-riders, alley dwellers, the shopping cart battalions, the hobo's that intrigued me in my youth and to shambles the pretender to the throne of the stripey beast..." Snap je? ■

MEER WETEN? KIJK DE UITSTEKENDE DOCUMENTAIRE THE TREASURES OF LONG GONE JOHN (2006) OP YOUTUBE, MAAR LUISTER VOORAL DE 49 NUMMERS VAN ROOT DAMAGE CD VERSIE OP DE STREAMING PLATFORMEN.

BUKBLAD OP SPOTIFY

BUKBLAD's onderste plank is onze Spotify playlist waarop je onder andere alle bands uit deze editie kunt luisteren. Wij verversen de playlist regelmatig met nieuwe nummers die volgens ons aandacht verdienen.

In onze vaste rubriek 'Kortebaandraven en komkommerssorteren' beschrijven wij liedjes (zowel recent als uit het verleden) die volgens ons de moeite waard zijn om te luisteren: we hebben ze gebundeld in deze playlist.

Met een geluid dat balanceert tussen lo-fi-indie en bedroom art-pop, verraste Socks;SportsSocks afgelopen jaar met een sterk debuutalbum. In de studio van drummer Liam (28) in Rotterdam spreken we de band over ongemak, oprechtheid, een verwoestende brand, en natuurlijk: het eerste album.

Een opvallende naam zoals Socks;SportsSocks roept meteen de vraag op: waar komt die vandaan? Liam glimlacht: "Het heeft een rijke geschiedenis." Het zit zo: gitarist en zanger Djurre (29) en drummer Liam zaten voorheen in Clint Eastbird, een eerder project dat om de nummers van Djurre heen was gevormd. Toen zij besloten om met bassist Huy (31) en toetsenist Tommy (26) verder te gaan, en de samenwerking met de rest van de band te beëindigen, moest de naam worden veranderd. "De oude drummer van Clint Eastbird is overleden en hij droeg altijd sportsokken. De naam is dus een klein eerbetoon," legt Djurre uit. "En we hebben er iets dwaas van gemaakt door er een puntkomma tussen te doen. Zo werd het een beetje dadaïstisch."

Ook de platenhoezen die tot nu toe zijn uitgebracht hebben sterke dadaïstische invloeden. Zo zien we de ouders van Djurre op de meest willekeurige locaties: fietsend in de polder op een tandem bijvoorbeeld (volgens Djurre een "gezellig maar onprak-

TEKST: DICO BAK

OPRECHT SPELEN MET ONGEMAK

tisch vervoersmiddel"). Of samen op een selfie bij het graf van Jim Morrison in Parijs. Waarom staan zijn ouders op iedere hoes? "Het is een beetje gescaleerd."

Ongemak

Maar als het gaat om het maken van muziek, nemen de bandleden dwaasheid absoluut niet als uitgangspunt. Het belangrijkste is dat het wat oproept, en soms voelt dat ongemakkelijk, legt Huy uit: "Bij sommige liedjes gaat een basloepje heel lang door zonder dat het opbouwt. Daar moet je als speler ook aan wennen. Maar het zorgt voor spanning die het publiek ook voelt. Ik vind dat heel nice."

Ook als ze iets simpels hebben bedacht, gaat de band op zoek naar het ongemak, zoals in het nummer Permanent Vacation. "In het midden begint Liam te roffelen en komen er allemaal geluiden bij, terwijl de rest van de band het liedje normaal blijft spelen. Ik denk dat dat classic is voor ons: ook als we iets

simpels hebben bedacht, zoeken we het ongemak op," aldus Djurre.

De roffel in Permanent Vacation opende een nieuwe wereld voor drummer Liam: "Vaak wordt gezegd dat de drums de band moeten dragen. Dat voelde nooit helemaal kloppend." Vanaf het roffelmoment werd duidelijk dat hij niet per se een beat hoeft te spelen. En doordat het onderlinge vertrouwen groot is, voelt hij, net als de rest van de band, veel ruimte om te experimenteren. Niet alleen in de studio, maar volgens Liam ook op het podium: "Muzikanten in bands spelen vaak vaste partijen. Dat voel ik niet bij ons. Als ik echt zin heb, kan ik iets heel aparts doen. Ook dan komt het wel goed."

Brand

Het eerste album van de band Ironic Songs For Sincere People, dat vorig jaar in november uitkwam, heeft heel lang op de plank gelegen. Dit had te maken met een grote brand die hun studio in 2023 in vlam-

men op liet gaan, samen met duizenden euro's aan spullen die de muzikanten in de jaren daarvoor hadden verzameld. Volgens de band was het een logisch moment geweest om te stoppen, want er was vrijwel niks meer. Maar stoppen deden ze gelukkig niet.

Opmnames uit de oude studio, die ze destijds als demomateriaal beschouwden, vormden een basis waar ze op voort konden bouwen: "Als we die plaat niet hadden gemaakt waren we nu misschien geen band meer," stelt Huy. "Ja, en toen voelde ik ook dat er iets in mij zit dat dit echt wil doen. Ik ga er echt voor om mooie dingen te blijven maken," vult Djurre aan. Als eerbetoon aan de afgebrande studio besloten ze de oude opnames op het album te behouden.

Oprechtheid

De titel lijkt te verwijzen naar ironische liedjes voor een oprechte generatie, maar ze bedoelen juist het tegenovergestelde: oprechte liedjes voor een generatie die zich vaak achter ironie verschuilt, waarmee ze wederom het ongemak opzoeken: "Ik heb het idee dat veel mensen in onze generatie moeite hebben met oprechtheid. Ik wil dat doorbreken door de oprechtheid op te zoeken en niet zoveel weg te lachen," aldus Djurre.

De worsteling van Djurre om eerlijk te zijn is duidelijk te horen op het album, met nummers over geen werk kunnen vinden, slecht met geld omgaan of dat je je een kleine jongen voelt die af en toe bij zijn ouders slaapt. En dat is volgens Djurre hard nodig: "Overall om lachen is leuk, maar

op een gegeven moment resulteert dat in depressie en dat je niet meer weet hoe je ermee om moet gaan."

Publiek

Op het podium gaat de band alle kanten op, waardoor het publiek zich nooit hoeft te vervelen. Vaak weet ook maar één iemand de setlist: "We zoeken heel erg de energie met elkaar op. Ik hoop dat mensen dat zien," legt Huy uit. Djurre voegt toe: "Ik ben best wel existentieel van aard dus als je mij een uur hoort zingen, gaat er sowieso iets existentieels zijn."

Bovenal hopen ze dat hun muziek iets losmaakt, of dat nou door de thematiek van de teksten komt, door de energie op het podium, of doordat een akkoordenprogressie simpelweg perfect lijkt te kloppen. Met hun instrumenten

als extraverte schakel tussen hun introverte karakter en het publiek: "We zijn wel introvert, da is," stelt Liam, waarna Tommy reageert: "Nou ja, muziek maken is sowieso niet introvert, tenzij je het in je eentje doet." Toch geniet hij het meest van het spelen op een podium als hij in zichzelf gekeerd aan het nadenken is, om niet te veel bezig te zijn met wat mensen in het publiek denken. "Ja, want als je iemand net te lang aankijkt, dan gaat het fout," vult Djurre lachend aan.

Maar waar het publiek ook zin in heeft, tijdens een liveshow van Socks;SportsSocks is alles goed, stelt Djurre: "Ze hoeven niet eens te laten merken of ze het leuk vinden. Als mensen niet willen klappen moeten ze het niet doen." ■

AGENDA

SEPTEMBER

Flamin' Groovies - 23 september - Café Wilhelmina, Eindhoven
Split System (AUS) + The ETTERS - 26 september - Skatecafé, Amsterdam
Fluisteraars - 27 september - Doornroosje, Nijmegen

OKTOBER

Grote Geelstaart - 1 oktober - Merleyn, Nijmegen
Come As You Are 2026 - 3 oktober - Effenaar, Eindhoven
Bass Drum of Death - 4 oktober - Rotown, Rotterdam
Fat White Family - 10 oktober - Vera, Groningen
Wodan Boys+ Badminton - 15 oktober - Doornroosje, Nijmegen
The Homesick - 15 oktober - Rotown, Rotterdam
And So I Watch You From Afar + Caspian - 20 oktober - Doornroosje, Nijmegen
Retail Sims - 22 oktober - Antwerp Music City, Antwerpen
Left of the Dial 2026 - 22 t/m 24 oktober, diverse locaties, Rotterdam
Cloudsurfers - 23 oktober - Merleyn, Nijmegen

NOVEMBER

Electric Eel Shock + De Stekkers - 6 november - Café the Jack, Eindhoven
Kiwi Jr. - 11 november - Rotown, Rotterdam
Frankie and the Witch Fingers+ Iguana Death Cult - 11 november - Doornroosje
Bettie Serveert - 19 november - Partonaat, Den Haag
Psychedelic Porn Crumpets - 21 november - Maassilo, Rotterdam
SLIFT + Yoo Doo Right - 24 november - Vera, Groningen
Vals Alarm + Kaboutertje Putlucht - 26 november - Rotown, Rotterdam

DECEMBER

C.O.F.F.I.N - 3 december - Rotown, Rotterdam
The Tubs - 9 december - V11, Rotterdam
Stuurbaard Bakkebaard - 12 december - Café Wilhelmina, Eindhoven
Tramhaus - 18+19 december - Vera, Groningen
Real Farmer + The Kittens - 27 december 2026 - Rotown, Rotterdam

EXPOSITIES

Rewind - Kelderman en Van Noort (KEVN), Eindhoven - t/m 11 oktober
The Fat Of The Land Don't Feed The Goblins - Jesse Fischer - Ruby Soho, 's-Hertogenbosch - t/m 17 oktober
Frankenthaler / Judd - Kunsthal KAdE, Amersfoort - t/m 10 januari 2027

BUKBLAD

Nummer 12 - September 2026

Oplage: / 450 exemplaren

Contact: info@bukblad.nl

Website: www.bukblad.nl

Redactie:

Edwin Timmers | eindredactie en tekst

Mark Olijslagers | redactie, tekst en opmaak

Roel van Berloo | redactie

Stijn van der Vleuten | redactie en opmaak

Tarek Beshta | redactie en opmaak

Maartje Kunnen | redactie en tekst

Aan dit BUKBLAD werkten mee:

André Steenbergen | tekst

Barry Hofstede | gedicht

Caro Delsing | tekstcheck

Caroline van Rooij | tekst

Chloé Perrin | tekst

Dico Bak | tekst

Frits Jonker | handgeschreven tekst

Guus Mul | tekst

Jaap Maas | tekst

Ingrid Enache | tekst

Iris Wissenburg | tekst

Jamie Leijs | tekst

Jens Untitled Photography | fotografie

Jeroen Dijkema | tekst

Kiki Mulder | tekst

Martin Voorbij | column

Ralph Schippers | gedicht

Reverend MC & Pappa Shotgun | tekst

Roy van Weezenbeek | artwork cover

Seth Driessen | kunstwerk

Stef Molenaar | tekst

Teis Albers | fotografie

In nauwe samenwerking met:

**BOTTOM SHELF
RECORDS**

